

ΜΗΝΙΑΙΟΝ ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΚΟΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ

Δ. Ι. ΚΑΔΟΓΕΡΟΠΟΥΛΟΣ

ΕΤΟΣ ΚΕ' (= ΚΔ')

ΤΕΥΧΟΣ 281—285.

ΙΟΥΛΙΟΣ-ΝΟΕΜΒΡΙΟΣ 1925

ΣΥΝΔΡΟΜΗ

ΕΤΗΣΙΑ ΔΡ. 20.

ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΥ » 40.

ΤΟ ΤΕΥΧΟΣ ΔΡ. 5.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Ἡ Ἱερὰ Θεωρία.

Τί βλέπω—τί ἀκούω, (Ἡ κυρία σωφέρ.
—Πόσι-ρεσιάνι.—Ὁ ποντικός. Ἐ-
πινίκεια), ὑπὸ Ἀμαράντου.

Σημειώσεις, ὑπὸ Δάφνιδος.

Ἡ Ζάννθος, ὑπὸ Δ. Κ.

Ἀντίλαλοι.

Το Ἡφαίστειον τῆς Θήρας, ὑπὸ Ἀμα-
ράντου.

Καλλιτεχνικαὶ ἐκδόσεις, ὑπὸ Δ. Κ.

Νέαι ἐκδόσεις.

Γράμματα καὶ Τέχναι.

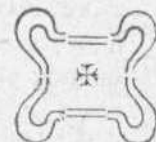
ΕΙΚΟΝΕΣ

Ἡ νοικοκυρά, ὑπὸ Α. Γεραλή.

ΑΘΗΝΑΙ

ΟΔΟΣ ΧΑΡΙΛΑΟΥ ΤΡΙΚΟΥΠΗ 22Α

ΔΗΜΟΠΡΑΣΙΑΙ

ΔΗΜΟΣ ΑΘΗΝΑΙΩΝ

Ο Δήμαρχος Αθηναίων διακηρύττει ότι την 19 Σεπτεμβρίου έ. έ. ημέραν Σάββατον και ώραν 11—12 π. μ. επαναλαμβάνεται εν τῷ Δημαρχικῷ καταστήματι ἐνώπιον τῆς Δημαρχιακῆς Ἐπιτροπῆς ἡ δημοπρασία τῆς ἐνοικιάσεως τοῦ εἰσαγομένου εἰς τὸν Δῆμον Ἀθηναίων γλεύκους διὰ τὸ ἔτος 1925—26, οὗτινος ὁ φόρος ἐτριπλασιάσθη δυνάμει τοῦ ἀπὸ 29 Αὐγούστου έ. έ. Ν. Δ.

Μὲ νέαν προσφορὰν 209. 100.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 15 Σεβρίου 1925.

Ὁ Δήμαρχος
Σπ. Πάτσας.

ΔΗΜΟΣ ΑΘΗΝΑΙΩΝ

Ὁ Δήμαρχος Αθηναίων διακηρύττει ότι, ἐκτίθεται εἰς μειοδοτικὴν δημοπρασίαν ἡ προμήθεια 30.000 ὀκάδων καυσόξυλων πρὸς θέρμανσιν τοῦ Δημαρχικοῦ καταστήματος.

Ἡ δημοπρασία ἐνεργηθήσεται τὴν 14 Νοεμβρίου ἡμέραν Σάββατον και ὥραν 11—12 π. μ. έ. έ. ἐν τῷ Δημαρχ. Καταστήματι συμφώνως τοῖς ὅροις ταύταριθμοι και ὑπὸ τὴν αὐτὴν ἡμερομηνίαν πλήρους συγγραφῆς ὑποχρεώσεων κατατεθειμένοις ἐν τῷ Ἀρχιτεκτονικῷ Τμήματι τοῦ Δήμου πρὸς γνῶσιν τῶν ἐνδιαφερομένων.

Ὁ Δήμαρχος
Σπ. Πάτσας

ΔΗΜΟΤΙΚΑΙ ΕΚΛΟΓΑΙ

Εἰς ἐκτέλεσιν ἐγκυκλίου διαταγῆς τῆς Νομαρχίας Ἀττικῆς και Βοιωτίας, γνωστοποιεῖται, ὅτι ὀρισθείσης τῆς 25 Ὀκτωβρίου έ. έ. ἡμέρας Κυριακῆς, ὡς χρόνου ἐνεργείας ἐκλογῆς Δημοτικῶν και Κοινοτικῶν Ἀρχῶν, δέον, ὅπως αἱ κατὰ νόμον προτάσεις τῶν δημοτῶν πρὸς ἀνακήρυξιν ὑποψηφίων ἐπιδοθῶσι διὰ δικαστικοῦ κλητῆρος εἰκοσι τοῦλάχιστον ἡμέρας πρὸ τῆς ὡς ἄνω χρονολογίας εἰς τὸν Πρόεδρον τῶν Πρωτοδικῶν.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 15 Σεβρίου 1925.

Ὁ Δήμαρχος Αθηναίων
Σπύρος Πάτσας

ΚΙΝΗΜΑΤΟΓΡΑΦΟΙ

“ΙΝΤΕΛΛ.,

Ὁδὸς Πανεπιστημίου

Ταινίαί νεώταται.

— 2000 θέσεις. — 80 θεωρεῖα.

Ἄνεσις. — Ἀερισμός. — Θέρμανσις.

Ὁρχήστρα Βιεννέ, κη.

“ΜΟΝΤΙΑΛ.,

Ὁδὸς Προαστείου

Ἔργα μεγάλου ἐνδιαφέροντος

Ἐκλεκταὶ πρωταγωνίστριαι.

“ΟΛΥΜΠΙΑ,

Ὁδὸς Ἀκαδημίας

Ταινίαί Παρμάουνη.

Ἡθοποιοὶ διάσημοι

ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

Ἰδρυθεῖσα τῷ 1841.

Μετοχικὸν κεφάλαιον δρ. 20.000.000
Ἀποθεματικὸν » 175.000.000
Καταθέσεις » 2.400.000.000

Ἐκδοσις τραπεζικῶν γραμματίων.—Προεξόφλησις.—Δάνεια ἐνυπόθηκα—Δάνεια πρὸς νομικὰ πρόσωπα και γεωργοὺς—Ἀγορὰ και πώλησις συναλλάγματος.—Πιστωτικαὶ ἐπιστολαί.—Καταθέσεις ἐν ὄψει και εἰς ἀνοικτοε. λ) σμον—Καταθέσεις ἐντοκοι-Ταμειυτήριον. — Ταμειον τίτλον πρὸς φύλαξιν.

ΔΑΪΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ

ΑΝΩΝΥΜΟΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑ

ΤΑΜΙΕΥΤΗΡΙΟΝ

Μέχρι δραχμῶν 75.000

ἀπηλλαγμένον παντὸς φόρου

ΚΑΤΑΘΕΣΕΙΣ

ἐν ὄψει ὑπὸ τοὺς καλλιτέρους ὄρους

Η ΙΕΡΑ ΘΕΩΡΙΑ

Αἱ εἰκόνες τῶν Τηνίων καλλιτεχνῶν.—Ὁ πανηγυρικὸς τοῦ κ. Καλογεροπούλου
—Ἡ προσφώνησις τοῦ Προέδρου τῆς Ἐθνοσυνελεύσεως.—Τὰ ἀποκαλυπτήρια.—Ὁ ὕμνος τῆς Θεωρίας.

Μία ὡραία ἰδέα, ὅπως ἀνασυσταθῆ ἡ παλαιὰ Παναθηναϊκὴ θεωρία τῆς Διῆλου εἰς τὴν γειτονικὴν τῆς Τήνον, ἐκδηλωθεῖσα πέρυσιν δι' ἐκδρομῆς, ἐφέτος προσέλαβε πανηγυρικώτερον χαρακτήρα, νισχυθεῖσα διὰ τῆς προσθήκης μιᾶς ἐπίσης ὡραίας πρωτοβουλίας ὅπως συνδυασθῆ ὁ θρησκευτικὸς χαρακτήρ τῆς Θεωρίας μετ' τὴν ἀπότισιν τιμῆς πρὸς τοὺς ἐκ τῆς νήσου ταύτης καταγομένους μεγάλους καλλιτέχνας.

Ὁ Σύλλογος Ἀθμονέων (Ἀμαρουσιωτῶν), ἐν συνεργασίᾳ μετὰ τῶν Συλλόγων τῶν ἐν Ἀθήναις Τηνίων και Ἀνδριῶν, ἠγήθη τριακοσίων ἐκδρομέων οἱ ὅποιοι ἀπετέλεσαν τὴν ἐφετεινὴν θεωρίαν, ἥτις ἐάν δοθῆ μείζων προσοχὴ θὰ ἐξελιχθῆ εἰς μίαν τελετὴν ἀνταξίαν τῶν ἱστορικῶν τῆς παραδόσεως.

Μετὰ δέησιν τελεσθεῖσαν ὑπὸ τοῦ Μακ. Μητροπολίτου Χρυσοστόμου ἐν τῷ Μητροπολιτικῷ ναῷ, και εἰς ἣν παρέστη ὁ κ. Δήμαρχος Ἀθηναίων, οἱ ἐκδρομεῖς κατῆλθον εἰς Πειραιᾶ ἐπιβασθέντες τοῦ «Νεῖλου».

Ἄμα τῇ ἀφίξει εἰς Τήνον ἠγουμένης τῆς πολυτελοῦς σημαίας τῶν Ἀθμονέων και τοῦ μεγαλοπρεποῦς στεφάνου τοῦ Δήμου Ἀθηναίων, ὑπὸ τοῦς ἦχους τῆς Φιλαρμονικῆς Πειραιῶς, οἱ ἐκδρομεῖς, ἀποτελέσαντες μακρὰν πομπήν, μετέβησαν εἰς τὸν ἱερὸν ναὸν τῆς Εὐαγγελιστρίας, εἰς τὴν κλίμακα τοῦ ὁποίου ἀνέμενε ἡ Ἐπιτροπὴ τοῦ Ἰδρυμάτος. Ὁ πρόεδρος αὐτῆς κ. Μαῦρος προσφωνεῖ τοὺς ἐκδρομεῖς, ἀπαντᾷ δὲ ἐκ μέρους αὐτῶν ὁ κ. Καζάζης.

Ἐν τῷ ναῷ τελεῖται δοξολογία ἐπὶ τῇ ἀφίξει μας, μεθ' ἣν ὁ πρόεδρος τῆς διοργανωτικῆς ἐπιτροπῆς τῆς ἐκδρομῆς κ. Χρ. Ἡλιόπουλος, ὠμίλησε μετ' πολλὴν ἔξαρσιν και μετ' ποιητικὰς εἰκόνας. Πάντες οἱ ἐκδρομεῖς μετ', ἄλλων ἐντοπίων μετέβησαν κατόπιν εἰς τὴν αἴθουσαν τῆς ὑποδοχῆς τοῦ Ἱεροῦ Ἰδρυμάτος, ὅπως παραστώσιν εἰς τὴν τελετὴν τῶν ἀποκαλυπτηρίων τῶν εἰκόνων τῶν Τηνίων καλλιτεχνῶν.

Ἡ φιλοτέχνησις ἀνετέθη εἰς καθηγητὰς τῆς Καλλιτεχνικῆς Σχολῆς, οἵτινες ἐξ ἐγγνωμοσύνης πρὸς τοὺς Τηνίους συναδέλφους τῶν προ-

σεφρέθησαν εὐγενῶς νὰ τὰς ἐργασθοῦν.

Ὀλίγον πρὸ τῆς ἑορτῆς τὸ πλῆθος εἰσορμᾷ εἰς τὴν αἴθουσαν, ἐν ἣ θὰ ἐγίνοντο τὰ ἀποκαλυπτήρια και ἥτις κοσμεῖται μετ' πίνακας τοῦ Γύζη, τοῦ Λύτρα, μετ' ἐν ἀνάγλυφον τοῦ Χαλεπᾶ θαυμάσιον και εἰκόνας μεγάλης ἀξίας. Πάντες ὄρθιοι συγκεντροῦνται περὶ τὸ βῆθρον, κεκαλυμένον μετ' τάπητας και ἐφ' οὗ ἐτοποθετήθησαν πέντε στέφανοι δάφνηνοι. Ὁ πρόεδρος τῆς ἐπιτροπῆς τῆς ἑορτῆς κ. Ἡλιόπουλος ἐξ ὀνόματος τῶν μετεχόντων τῆς διοργανώσεως συλλόγων δίδει τὸν λόγον εἰς τὸν διευθυντὴν τῆς «Πινακοθήκης» και Πρόεδρον τῆς Ἐταιρείας τοῦ Περιοδικοῦ Τύπου κ. Δημ. Καλογεροπούλου, εἰς ὃν εἶχεν ἀνατεθῆ ἡ ἐκφώνησις τοῦ πανηγυρικοῦ, και ὅστις ὠμίλησεν ὡς ἑξῆς.

«Παρά τὸν ἱερὸν ναὸν τὸν κοσμοῦμενον μετ' τὴν σεπτὴν και θαυματουργὸν εἰκόνα τῆς Παναγίας, ἐγκαινιάζεται σήμερον τὸ παρεκκλήσιον τῆς Τέχνης. Ἡ νήσος αὐτῇ, ἡ ὁποία ἔχει τὸ εὐτύχημα νὰ ἐγκλείη εἰς τοὺς κόλπους τῆς τὸ κειμήλιον τῆς θρησκευτικῆς λατρείας ἔχει και τὸ προνόμιον νὰ γενῶ μεγάλους καλλιτέχνας. Εἰς τὰ χωρία τῆς εἶδον τὸ φῶς αἱ μεγαλείτεροι κατὰ τὸν λήξαντα αἰῶνα καλλιτεχνικαὶ ἰδιοφυαί τῆς Ἑλλάδος. Οἱ Τηνιοὶ καλλιτέχνη ὑπῆρξαν οἱ θεμελιωταὶ τῆς νεοελληνικῆς τέχνης, οἱ πρῶτοι αὐτῆς διδάσκαλοι. Εἰς τὸ Σπλαβοχωριὸ γεννᾶται ὁ Γύζης, εἰς τὸν Πύργον ὁ Λύτρας, ὁ Φιλιππότης και ὁ Χαλεπᾶς, εἰς τὰ Ὑστέρνια οἱ Φυτάλοι, ὁ Βιτάλης και ὁ Σῶχος. Καὶ ἐπονται ἄλλοι νεώτεροι ζωγράφοι και γλύπται και ἀκολουθεῖ σειρά ἀρχιτεκτόνων και ἐφαρμοστῶν ἀρχιτεκτονικῶν σχεδίων ἐν τῇ ἀνεγέρσει τῶν μεγαλοπρεπεστέρων κτιρίων τῶν Ἀθηνῶν. Πολλοὶ οἱ λόγοι τῆς ἐξαιρετικῆς ἐπιδόσεως τῶν Τηνίων εἰς τὰς Καλὰς Τέχνας, ἀλλ' ἐκ τῶν σπουδαιότερων συντελεστῶν εἶνε ἀναμφιβόλως και ἡ ἐνίσχυσις τοῦ Ἱεροῦ τούτου ἰδρυμάτος ἡ ἐκδηλωθεῖσα δι' ὅποιοιων πρὸς τελειοποίησιν εἰς τὰς τέχνας τῶν Τηνίων σπουδαστῶν. Οὕτω τὸ Ἱερὸν Ἰδρυμα τῆς

Εδαγγελιοστρίας, ἐν τῷ ὁποίῳ τελεῖται τὸ προσκύνημα τῶν πιστῶν πρὸς τὴν σεπτὴν Εἰκόνα τὴν διὰ θεῖον ὀραματισμοῦ εὐσεβοῦς μοναχῆς ἀνευρεθεῖσαν, κατέστη βαθμηδὸν καὶ τῆς νεωτέρας Ἑλλ. Τέχνης τὸ φυτώριον, στοργικῶς περιθάλασαν καὶ τροφοδοτήσαν τοὺς νεοσσούς τῶν Ὁραίων Τεχνῶν, οἱ ὅποιοι κατόπιν ἐτάρυσαν μεγάλας τὰς πτέρυγας καὶ ἀνήλθον, ἀετοί, εἰς τὰ αἰθέρα τοῦ Ἰδανικοῦ ὕψους.

Ἐρχεταν, ἦτο καθῆκον ἐπιβεβλημένον ἢ ἀναρτηθεῖσιν αἱ εἰκόνες καὶ νὰ στηθῶσιν αἱ προτομαὶ τῶν μεγάλων τῆς Τέχνης ἱεροφαντῶν εἰς τὴν αἴθουσαν αὐτὴν, τὴν περιελείουσιν ἔργα τῶν ἰδίων καλλιτεχνῶν, τὰ ὅποια προσέφερε πρὸς τὸν ναὸν ἢ εὐγνωμοσύνη διὰ τὴν πρὸς αὐτοὺς ὑλικὴν ὑποστήριξιν. Καὶ σὺν τῷ χρόνῳ ἢ αἴθουσα αὐτὴ θὰ καταστῆ, πλουτιζομένη καὶ δι' ἀγορᾶς ἔργων, ἢ Πινακοθήκη καὶ Γλυπτοθήκη τῆς νήσου ταύτης, ἣτις δικαίως δύναται νὰ κληθῆ νήσος καλλιτεχνῶν. Προσῆκει πᾶσα τιμὴ εἰς τοὺς Τηνίους καλλιτέχνους, οἱ ὅποιοι διὰ τῶν ἔργων των, ὄχι μόνον ἐδόξασαν τὴν γενέτειραν νήσον, ἀλλὰ καὶ τὴν Ἑλλάδα σύμπασαν ἐτίμησαν. Εἶνε ἄξιοι τιμῆς, διότι ἄλλοι μὲν ζῶντες ἐν ἐποχῇ ἀδιαφορίας κοινωνικῆς, ἄλλοι παρεγνωρισμένοι καὶ ἄλλοι βιοπαλαίοντες, ἐνέμειναν ἐν τούτοις πιστοὶ καὶ ἀφροσιωμένοι τῆς Τέχνης ἐργάται, ἄλλοι δὲ ἐν τῇ ξένη ἐργασθέντες ἀνεδείχθησαν, τυχόντες φήμης διεθνούς.

Πῶς νὰ μὴ θαυμάσῃ τις καὶ ἐξάσῃ τὸ μέγα τάλαντον τοῦ Νικολάου Γύζη, τοῦ διακριθέντος διὰ τὴν Ἑλληνικότητα τῶν ἐμπνεύσεών του, τὴν εὐγένειαν τῆς γραμμῆς, τὴν δύναμιν τοῦ χρώματος, τὴν ποιητικὴν ἔκφρασιν τῶν μορφῶν. Νεὸν Ἀπελλὴν τὸν ἀπεκάλεσεν ἡ Γερμανικὴ κριτικὴ. Ὁ Γύζης εἶνε ὁ ἀκραϊφνέστερος ἀντιπρόσωπος τοῦ ἀρχαίου Ἑλλ. καλλιτεχνικοῦ πνεύματος, ὁ συνεχιστὴς τῶν παραδόσεων τῆς κλασικῆς Τέχνης, συνδυάζων τὴν σεμνὴν γαλήνην τῶν θεῶν προτύπων τῆς ἐποχῆς ἐκείνης πρὸς τὸ βάθος τοῦ νεωτέρου φιλοσοφικοῦ συμβολισμοῦ. Ὁ Γύζης δύναται νὰ χαρακτηρισθῆ ὡς ζωγράφος—ποιητῆς, ζωγράφος—φιλόσοφος, ζωγράφος—μουσικός, ζωγράφος—γλύπτης. Εἰκοσιπενταετία συμπληροῦται μετ' ὀλίγον ἀφ' οὗτου ἀπέθνησκεν ἐν Μονάχῳ με μίαν νοσταλγίαν τοῦ Ἑλλ. φωτός καὶ τοῦ Ἑλλ. χρώματος. Καὶ ἐπικαίρως ἐπὶ τῷ Ἰωβιλαίῳ τῆς τελευτῆς του ἀποκαλύπτει εἰς τὴν πατρίδα του, τὴν ὁποίαν θερμῶς ἠγάπησεν ἢ ὄραία καὶ ἔκφραστικὴ μορφὴ του, τὴν ὁποίαν εἰς τὸν ἀρίστον μαθητῶν του ὁ κ. Γεώργιος Ροιλὸς ἐφιλοτέχνησεν.

Μετὰ τρία καὶ ἥμισυ ἔτη ἀπέθνησκεν ἐν Ἀθήναις ὁ φίλος τοῦ Γύζη καὶ συναγωνιστῆς ἐν τῇ Τέχνῃ, ὁ γηραιὸς σκαπανεύς τῆς καλλ. παρ' ἡμῖν προόδου, ὁ ἀκαταπόνητος διδάσκαλος τοῦ χρωστικῆς, ὁ Νικηφόρος Λύτρας, ὁ ἐπὶ 37 ἔτη τιμήσας τὴν καλλιτεχνικὴν Σχολήν, μύστης τῆς Τέχνης σεμνὸς καὶ ἀνεπιτήδευτος, ὁ διαπλάσας καὶ ποδηγετήσας λεγεῶνα καλλιτεχνῶν, διδάσκαλος καὶ αὐτοῦ τοῦ Γύζη ἐν τῇ ἀρχῇ τοῦ στα-

δίου του. Ὁ Λύτρας εἶνε ὁ θετικὸς καὶ εὐσυνειδήτος καλλιτέχνης, ὁ ἐξωτερικεύσας διὰ τῶν ἔργων του τὴν Ἑλλ. ζωὴν τὴν ἀγνήν καὶ ἀπεριττον, τὴν λαϊκὴν ψυχὴν. Τὸ Ἑλληνικὸν φῶς καὶ ἡ Ἑλληνικὴ χάρις καὶ ἡ Ἑλληνικὴ παράδοσις ἐκκυριόχουν ἐν αὐτῷ. Ὁ Λύτρας εἶμεινεν ἄδικτος ἀπὸ κάθε νεωτεριστικῆς τεχνοτροπίας. Αὐστηρὸς εἰς τὸ σχέδιον, λιτός εἰς τὸ χρῶμα ἀνεδείχθη Ἑλληνικώτατος ἠθογράφος καὶ δεξιότατος προσωπογράφος.

Καὶ παρὰ τοὺς ζωγράφους, οἱ γλύπται. Ὁ πρεσβύτερος ὄλων, ἀρχηγὸς ὀλοζλήρου καλλιτεχνικῆς οἰκογενείας, ὁ Λάζαρος Φυτάλης εἰργάσθη μὲ ἐνθουσιασμόν καὶ ἐγκαρτέρησεν καὶ τοῦ ὁποίου τὴν ἱερατικὴν μορφήν, ἣτις θ' ἀποκαλυφθῆ μετ' ὀλίγον, ἀπετύπωσεν ἐπὶ τοῦ μαρμάρου ἐπιφανῆς συνάδελφός του, ὁ ὁμώνυμός του καὶ μεγαλόνημος ἐν τῇ Τέχνῃ Λάζαρος Σώχος. Καὶ ἀναδεικνύονται κατόπιν ὁ Γεώργιος Φυτάλης, ὁ Δημήτριος Φιλιππίτης, ὁ Γεώργιος Βιτάλης, ὁ Λάζαρος Σώχος καὶ ὁ ἐπιζῶν Γιαννούλης Χαλεπάς, τοῦ ὁποίου ἡ τραγικὴ Μοῖρα δὲν ἴσχυε νὰ ἐκμηδενίσῃ τὸ καλλιτεχνικὸν τάλαντον, ὁ καλλιτέχνης ὁ ἀτυχῆσας ἐν τῇ προσπαθείᾳ νὰ ἀναπαραστήσῃ ὅσον τὸ δυνατόν τελειότερον τὴν «Μήδειαν φονεύουσαν τὰ τέκνα της». Ἀλλὰ καὶ ἐν τῷ ἡμίφωτι τῷ πνευματικῷ ἠθέλησεν ἡ Θεία Πρόνοια νὰ τοῦ χάρισῃ ἀναλαμπάς, διὰ νὰ μᾶς δώσῃ προπλάσματα ἀντάξια τῆς μεγάλης καλλιτεχνικῆς του ἰδιοφυίας. Καὶ εἶμεθα εὐτυχεῖς βλέποντες τὸν ἴδιον ἐν μέσῳ ἡμῶν παρὰ τὴν εἰκόνα του, τὴν ὁποίαν ὁ υἱὸς τοῦ Λύτρα ἔγραψε.

Ἐρχόμεθα εὐλαβεῖς προσκυνηταί, οἱ Ἀθμνεῖς οἱ τὴν Παναγίαν τὴν Ὀδηγητρίαν ἀνακαίνισαντες πρὸς τὴν Παναγίαν τῆς Τήνου τὴν θαυματοργόν, ἐρχόμεθα μετ' αὐτῶν προσκυνηταὶ καὶ ἡμεῖς οἱ ὑπὸ τὸν ἱερόν τῆς Ἀκροπόλεως βράχον ζῶντες, ἠνωμένοι ἐν τῇ εὐγένει φιλοδοξίᾳ ὅπως ἀναστήσωμεν τὴν παλαιὰν ἱερὰν Παναθηναϊκὴν θεωρίαν τῆς Δήλου, ὅτε οἱ πρόγονοι ἡμῶν Ἀθηναῖοι ἔπλεον πρὸς τὴν γενέτειραν νήσον τοῦ Ἀπόλλωνος καὶ τῆς Ἀρτέμιδος, ἵνα εὐλαβῆ ἀναθήματα καταθέσωσι πρὸ τῶν βωμῶν καὶ ἀγαλμάτων τῶν θεῶν. Καὶ ἐρχόμενοι πρὸς τὴν Τήνον, τὴν νεωτέραν Δῆλον, φέρομεν τὸν ἀσπασμὸν τῆς εὐλαβείας καὶ τὰ τάμματα πρὸς τὴν σεπτὴν εἰκόνα τῆς πωλοῦχου, ἀλλὰ καὶ τὸν φόρον ἀποτίομεν τιμῆς πρὸς τοὺς μεγάλους τῆς Τήνου καλλιτέχνους.

Στεφανοῦμεν σήμερον τὸν Ν. Γύζην, τὸν ὑπέροχον ζωγράφον τοῦ «Τάμματος», τῶν «Ἀρραβίωνων τῶν παίδων», τοῦ «Κρουφοῦ σχολείου» καὶ τῶν ἀλληγοριῶν τοῦ «Νέου αἰῶνος, τῆς «Ἐαρινῆς συμφωνίας», τῆς «Ἀποθειώσεως τῆς Βαναρίας», τοῦ «Ὀυρανίου Νυμφίου». Τὸν Ν. Λύτραν, τὸν εἰκονογράφον τοῦ Πατριάρχου ἀποχονίζομενοι, τοῦ Κανάρη πυρπολοῦντος, τῶν «Καλάντων», τῆς «Ἀρραβωνιασμένης», τὸν Α. Φυτάλην, τὸν ὑπέροχον ἀνδριαντοποιὸν τοῦ Πατριάρχου Γρηγορίου. Τὸν Γ. Χαλεπά, τὸν ἀπαράμιλλον γλύπτην τῆς «Κοιμωμέ-

νης», τοῦ «Σατόρου», τῆς «Εὐγνωμοσύνης».

Τιμῶμεν αὐτοὺς διὰ τῆς τελευτῆς τῶν ἀλοκαλιτηρίων, ἣτις εἶνε ἡ ἀπαρχὴ τῆς ἐν τῷ μέλλοντι συμπληρώσεως τῶν ὁμοιομάτων καὶ τῶν λοιπῶν καλλιτεχνῶν, καθιερουμένης ἐτησίως πρὸς τοῦτο ἑορτῆς ὑπὸ τῶν ἐξ Ἀθηνῶν ἐκδρομέων τῆς Θεωρίας.

Οἱ Ἀθηναῖοι παραδίδουν εἰς τοὺς Τηνίους τὰς εἰκόνας αὐτὰς καὶ τὴν προτομὴν αὐτὴν εἰς ἔκφρασιν εὐγνωμοσύνης πρὸς τὸ ἴδρυμα τὸ συντελέσεν εἰς τὴν ἀνάδειξιν τῶν καλλιτεχνῶν συμπαιρωτῶν των, ἀλλὰ καὶ εἰς ἐνδειξιν τιμῆς πρὸς τὸ ἔργον αὐτῶν τὸ τόσῳ σημαντικόν, ὅσῳ δυστυχῶς καὶ μὴ ἐπαρκῶς εἰσέτι γνωστὸν παρὰ τῇ κοινότητι. Ἐν τῇ αἰθούσῃ ταύτῃ αἱ εἰκόνες καὶ τὰ ἔργα τῶν Τηνίων καλλιτεχνῶν θὰ παραμένουν ὡς ὑποδείγματα ἐμπνευσμένης καὶ εὐσυνειδήτου τέχνης. Ἀχώριστοι εἰς τὸν ἱερόν αὐτῶν χώρον θὰ παραμείνουν Ἐρησκεία καὶ Τέχνη αἱ ὁποῖαι ἐν τῇ ἰστορίᾳ τοῦ Πνεύματος κυριαρχοῦν, ἢ Ἐρησκεία ἢ ὁποῖα ἐπιπεδώνει τὰς ψυχὰς καὶ τὰς παρηγορῆ καὶ ἡ Τέχνη, ἢ ὁποῖα προσποιοῦ καὶ ἐξευγενίζει τὴν ἠθροσκείαν. Αἱ δύο μεγάλαι αὐταὶ δυνάμεις τοῦ ἠθροῦ καὶ πνευματικοῦ κόσμου, ἐν τῇ νήσῳ ταύτῃ, ἀναπόσπαστα θὰ ἐκλύουν ἔσσαι τὴν λατρείαν καὶ τὸν θαυμασμόν τῶν ἀπανταχοῦ Ἑλλήνων».

ΤΙ ΒΛΕΠΩ-ΤΙ ΑΚΟΥΩ

Η ΚΥΡΙΑ ΣΩΦΕΡ

Παρήλασε διὰ τῆς ὁδοῦ Σταδίου ἐν κομψῶν αυτοκίνητον, με σωφὲρ μοναδικῆς κομψότητος. Οἱ διάφοροι σωφὲρ οἱ καλοενδεδυμένοι τῶν Κανταλάκ καὶ οἱ ξεμανίζωτοι τῶν ἐπιβατικῶν, ἄς κατέβησαν ἀπὸ τὰς θέσεις των καὶ ἄς κάμουν μίαν ὑπόκλιαν πρὸ ἐνὸς ἐπιφόρου ἀνταγωνιστοῦ. Τὸ αὐτοκίνητον διηύθυνε μίαν κυρία—ἴσως δεσποινίς. Αὐτὸ εἶνε ἀδιάφορον. Φοροῦσε κατάλευκον φόρεμα, κοντάκι, κομένα—ἀλλὰ γκαρδὸν ὑποθέτω—τὰ μαλλιά καὶ ἄσπρα γάντια. Τὰ μέτωπα τῆς—ὄραία καὶ αὐτὰ θὰ ἴσαν, ὑποθέτω, μεγάλα καὶ ὀξυδερεκῆ—ἴσαν ὀπλισμένα με δίπλοτα ὀλοστρογγυλά.

Ἀπαθεστάτη, ἐν πλήρει γνώσει τῆς ὑψηλῆς—ἐκάθητο ὀπωσθησοτε ὑψηλὰ καὶ ἴητο καὶ ὑψηλὴ—ἀποστολῆς τῆς, διηύθυνε με μεγάλην ψυχραιμίαν, ἐπιδειξιότητα, ἀφέλειαν. Δὲν τὴν ἐνοχλοῦσαν αἱ περίφοροι ὀφθαλμοβολαὶ τῶν διαβατῶν, τὰ σχόλια, τὰ ἴποια ἀσφαλῶς θὰ ἔκαμαν καὶ τὰ ὅποια ἀσφαλῶς ἐπίσης θὰ ἐμάντενε. Καθὼς τὴν ἐβλεπα σωφάροισαν, μοῦ ἐφάνη ὡς νὰ ἔλεγε:

—Τὶ διάβολο με κντῆτε ἔτσι, σὺν ἀξιοπεριεργο θέαμα. Ἀνθρώπος δὲν εἶμαι ὅπως καὶ ὁ ἄρρη συνάδελφός μου; Χέρνια, μάτια δὲν ἔχω; Διατὶ νὰ μὴ εἶμαι σωφὲρ κ' ἐγώ; Νὰ μάθω δὲν

Κατόπιν ἀποκαλύπτει τὰς προσωπογραφίας τοῦ Γύζη, τοῦ Λύτρα, τοῦ Χαλεπά, ὅστις παρίσταται ἐλκίων ὄλων τὰ βλέμματα, καὶ τὴν μαρμαρίνην προτομὴν τοῦ Φυτάλη ὀντιπρόσωπος τῆς νήσου ἐν τῇ Ἐθνοσυνελεύσει καὶ ἀντιπρόεδρος αὐτῆς κ. Κ. Ἀλαβάνος. Εἰς ἐκάστην ἀποκάλυψιν μόλις ἐπίπτε τὸ μεταξίνον λευκὸν ἕφασμα μετὰ χουρῶν χουρῶν, τὸ ἀκροατήριον ἐχειροκροτεῖ, ἐνῶ ἡ Φιλαρομονικὴ ἀνέκρουε τὸ ἐμβατήριον τῶν ἐπισήμων τελετῶν τοῦ Κράτους. Ἐν μέλος τῆς ἐπιτροπῆς περιβάλλει δι' ἄλλου στεφάνου τὸ μέτωπον τοῦ κ. Χαλεπά, ὅστις μειδιᾷ εὐχαριστημένος. Ὁ κ. Ἀλαβάνος προσφωνεῖ μετὰ συγκινήσεως τοὺς τιμημένους καλλιτέχνους. Ἐπίσης ὁμιλεῖ ἐξ ὀνόματος τῆς Σχολῆς τῶν Καλῶν Τεχνῶν ὡς ἀντιπρόσωπος αὐτῆς ὁ καθηγητῆς τῆς γλυπτικῆς κ. Θωμόπουλος καταθέσας τὸν πρὸς τοῦτο ἐξ Ἀθηνῶν κομισθέντα ὑπ' αὐτοῦ μέγαν στέφανον μετὰ λευκοκράνων ταινιῶν. Κατόπιν ὁ διηγήτορας κ. Νῶε κατ' ἐντολὴν τῆς Ἀδελφότητος τῶν ἐν Ἀθήναις Τηνίων προσεφώνησε διὰ ποιητικῶν ἐκφράσεων τοὺς καλλιτέχνους τῆς πατρίδος του. Ἡ ἑορτὴ ἐτελείωσεν διὰ τῆς ἀνακοούσεως τοῦ «Ἵμνου τῆς Θεωρίας—συννεθέντος ὑπὸ τοῦ μουσουργοῦ κ. Σπ. Καίσαρη διακριθέντος διὰ τὴν εὐτυχὴ ἐμπνευσιν.

εἶνε δύσκολον, ἀφοῦ ἔχω μναλὸ ὅσον καὶ τόσοι νεαροὶ ποῦ ἔχουν ἄδειαν σωφὲρ. Ἄντοχὴν; Μεγαλντέραν, ὅρα καὶ διάφορα σπόρ. Λουπόν; Ἐπέραςε ὁ καιρὸς ποῦ ἔδεναν τὰ σκυλλιά με τὰ λουκάνικα καὶ τὰ κορίτσια στὸ μεσοφούστανο ἢ τὸ κρινολίνο τῆς μαμάς. Ἐχω αὐτοκίνητο· τὸ διευθύνω· γιατί νὰ πληρώνω σωφὲρ; Ἐπὶ τέλους ἂν τῶχει ἡ Μοῖρα, τὸ αὐτοκίνητον νὰ καταπλακώσῃ κανένα διαβήτην, διατὶ τὴν μέθην αὐτὴν τῆς θρομβευτικῆς ταχύτητος καὶ τῆς καταφρονήσεως μᾶς ἀνθρωπίνης ὑπάρξεως, ἢ ὁποῖα ἔχει ὡς μέσον συγκοινωνίας τὸ προϊστορικὸν—τὰ πόδια—νὰ τὴν αἰσθανθῆ ὁ σωφὲρ καὶ νὰ μὴν τὴν νοιώσω ἐγώ!

Τὸ τελευταῖον αὐτὸ ἐπιχείρημα ἦτο πεισικότατον. Κρῖμα, διότι εἶχε φύγη πολὺ μακρονὰ—θὰ εἶχε φθάσῃ εἰς τὴν Ἀλυσίδα—καὶ δὲν ἠμπούρεσα νὰ πλησιάσω νὰ τὴν συγχαρῶ, σφίγγων τὴν γαντοφορεμένην χεῖρα, ποῦ με τόσην στιβαρότητα ἐκράτει τὸ φρένο, ἀλλὰ εἶχε καθυποτάξῃ καὶ τὰς ἰδικὰς μου φρένας.

ΠΟΣΤ-ΡΕΣΤΑΝΤ

Τὸ δεσποινίδιον, με πολλὰς προφυλάξεις, πλησίασε εἰς τὴν θυρίδα τῶν «παραληπτέων», δηλαδὴ τοῦ Πόστ-Ρεστάντ. Τὶ συγκνητικὴ θυ-

ΠΙΝΑΚΟΘΗΚΗ

ρίς, πόσοι παλμοί ανυπομονησίας, διότι εκεί πηγαίνουν οι ξενιτευμένοι και οι έρωτευμένοι. Τό κοράσιον εκύτταξε τριγύρω και έφριθύρισε τό όνομά της—πλαστόν κατά πάσαν πιθανότητα—εις τόν υπάλληλον.

Ο υπάλληλος συνειδησιμμένος εις τοιούτου ειδους εκμυστηρεύσεις, έδωσε ένα φάκελλον.

Δέν περιείχε κεραυνόν, αλλά μόνον άρωμα τό όποιον εξεχύθη άμα τώ ανοίγματι.

Έκοντοστάθη, εδιάβασε τό περιεχόμενον, συντομάτατον, όπως άντελήφθη τό αδιάκριτον μάτι μου—τόπος και ώρα συνεντεύξεως προφανώς—και ευχαριστημένη απέμακρύνθη.

Τήν εκύταξα. Εΐχαν κοκκινήση τά μάγουλάτης. "Όστε υπάρχει αιδημοσύνη εις την μεταπολεμικήν εποχήν—εσκέφθην.

Ο ΠΟΝΤΙΚΟΣ

Κόσμος πολύς ειχε σχηματίσει ευρύν κύκλον εις τό άκρον του πεζοδρομίου.

Πλησιάζω. Μετά πολλούς κόπους ειδα μίαν φάκαν μ'ένα ευτραφέστατον ποντικόν,ό όποιος έχοροπηθούσε.

Προσέχω περισσότερον,ό δυστυχισμένος ποντικός ειχε περιλουσθή με ζέον ύδωρ. Και ειδα την ανθρωπίνην ευπλαγχνίαν να όργιάζη. Εις τους θεατάς διέκρινα ένα μαθητήν που επήγαινε σχολείον, ένα υπάλληλον που επήγαινε εις τό Υπουργείον, μίαν κυρίαν που θα επήγαινε στα μαγαζιά και μίαν δακτυλογράφον διευθυνομένην εις την Τράπεζαν. Ειδα νεαρούς, μεσόκοπους και παρήλικας, όλοι να χαζεύουν. "Ολοι αι κοινωνικαι τάξεις και αι οικογενειακαι καταστάσεις κατά σύμπτωσιν αντιπροσωπεύοντο. Τί εκύτταζαν με τόσην προσοχήν; "Εναν ποντικόν σπαρασσόμετον υπό τό ζέον ύδωρ. "Απελάμβανον όλοι αυτοί του θεάματος αυτοϋ, τό όποιον προεκάλει τόν αποτροπιασμόν, έστω και αν επρόκειτο δι' ένα ποντικόν.

Αΐφνης από εν μαγαζι ξεπροβάλλει ένας μικροσκοπικός υπηρετάκος.

Εΐδε τόσον κόσμον, ενόμισε ότι ειχε συμβή δυστύχημα και όταν ειδε τόν ποντικόν και η κουσε τόν καταστημάτοχην να έρωτά. «Τί να τόν κάμω τώρα;» εφώναζεν ο υπηρετάκος:

— Να τόν πās στην Κλινική!

ΕΠΙΝΙΚΕΙΑ

Διδακτική ιστορία δια πολυ μικρά παιδία και δια πολυ μεγάλους υποψηφίους. "Ενας εξ αυτών τό βράδυ της εκλογής ήτο βέβαιος δήμαρχος, όπως τόν εβεβαίωσαν όλοι οι «φίλοι» οι όποιοι επηγαينوήρχοντο δραστηρίως εις τό Κέντρον του.

Περι τās δέκα ήρχισαν να σβύνουν μερικά φώτα.

— Τί τρέχει βρε παιδιά; ερωτά ασθμαίνων

εις εκλογείς.

— Σβύσαμε μερικά φώτα για να μη μās βλέπουν, άπαντά εις τών ιδιαιτέρων.

Μετ' όλίγον προσέρχονται πέντε εξ σοβαροί πολίται, κρατούντες χαρτί.

Ο υποψήφιος νομίζει ότι ήσαν τά άποτελέσματα τών εκλογών.

Διαβάζει «585».

— Παιδιά, φωνάζει ο υποψήφιος νικησαμε 585 ψήφους. Σύ, απευθύνεται προς τόν άλλον; Του προτείνει εν χαρτί.

— Θρίαμβος, ξελαουγγίζεται ο υποψήφιος, 1090.

Τώρα κυττάζει να ιδη εις ποια τμήματα ειχε την μεγάλην αυτην πλειοψηφίαν.

Μαζή με τά φώτα άρχισε να σβύνη και ο ενθουσιασμός του.

Ψυχρολουσία παγερά, άπροσδόκητος. "Ησαν άποδείξεις πληρωμής καθυστερησάντων πιστωτών δι' εικόνας και προγράμματα.

ΤΙ ΣΚΕΠΤΟΜΑΙ

"Ολοι οι διατυπώντες φιλοσοφικά συστήματα και κοινωνιολογικās θεωρίας ματαιοπονούν, ζητούντες να δώσουν διαφόρους εξηγήσεις δια τό μυστήριον δηθεν της ανθρωπίνης υπάρξεως. Τό γεγονός, εξ ου εξηγούνται όλα τά φαινόμενα της ζωής, εινε ότι οι άνθρωποι γεννώνται εις μίαν από τās εξης τέσσαρας διανοητικās καταστάσεις.

Μεγαλοφυεις.

"Εξυπνοι.

"Ανόητοι.

"Ηλίθιοι.

Εις την πρώτην κατάστασιν ανήκουν οι μεγάλοι πολιτικοί, στρατηγοί, συγγραφεις, επιστήμονες.

Εις την δευτέραν οι επιχειρηματίαι, οι βιομήχανοι, οι εφοπλισται, οι τραπεζίται.

"Απ' εδω αρχίζουν οι κοινοι τών ανθρωπων.

Εις την τρίτην τάξιν ανήκουν όσοι εινε εξυπνοι δια τούς άλλους, αλλά κουτοι δια τόν εαυτόν των.

Εις την τετάρτην, οι εργαζόμενοι δια τούς άλλους.

Παίζει κάποιον ρόλον η τύχη, η Μοΐρα—άνώτεραι του νοϋ του ανθρώπου. "Αλλά ο νοϋς εινα εκείνος, όστις χαρακτηρίζει την εξέλιξιν τών ανθρωπων και την ανάπτυξιν τών κοινωνιών. "Η πρόοδος και ο πολιτισμός εινα άπλαϊ συνέπειαι της εγκεφαλικής καταστάσεως. Και δυστυχώς, οι ανήκοντες εις τās δύο πρώτας καταστάσεις εινα η μειοψηφία.

Τά επτά "Ελληνικά θαύματα.

"Υποψήφιος εκτελών τās υποσχέσεις του προς τούς εκλογείς.

Θεατής "Επιθεωρήσεως,ό όποιος να γελά από

ευθυμίαν.

Γκαρσόνι,τό όποιον να εινε ευχαριστημένον από τό μπουρμπουρά.

Καταχραστής,ό όποιος να όμολογή την κλοπήν που διέπραξε.

"Επισκέπτης που να κλίνη την πόρτα.

Σ Η Μ Ε Ι Ω Σ Ε Ι Σ

"Ο Λυκαθητός.—Τό όνειρον του Βικέλα.—Βιβλιοθήκη εις Μουσείον.—Νεροκολοκύνθη αντι έγχειριδίου.—Ο Βασιλεύς του Βάλς.—

Γρηγόριος Βερναρδάκης.—Εν άγνωσματάριον.—Παιβά.

Παρεχωρήθη προνόμιον κατασκευής περιφερικού σιδηροδρόμου μέχρι της κορυφής του Λυκαθηττου και ιδρύσεως κέντρον προς αναψυχήν. Μία ευχή παλαιά του άειμνήστου Βικέλα πραγματοποιείται ούτω. "Η ευχερης άνοδος επί του φαλακρου λόφου θα πυκνώση τούς "Αθηναίους επισκέπτας, τούς άρχετα άλλως τε νωχελεις δια να απολαμβάνουν από του ύψους την πανοραματικήν άποψιν της πόλεως και τών περικών. "Εάν ειχον ξένοι τόν λόφον αυτόν θα τόν ειχον εξωραΐση και εκλαϊκείση. "Εδω μερικοί διανοούμενοι, προκληθέντες υπό μιας εφημερίδος, μεμφίμοιροι αισθητικοί δηθεν, διεμαρτυρήθησαν διότι θα χαθή ο ρωμαντισμός της δυσπρόσιτου κορυφής. "Αλλά τούτο άποτελει στενότητα αντιλήψεως και προδίδει εγωισμόν. Τά ώραία πράγματα πρέπει να τά απολαμβάνουν όσον τό δυνατόν περισσότεροι. Θα δαπανηθή πολυ χρήμα. "Εν εκατομμύριον θα άπαιτηθή δια την μελέτην και 60 εκατομμύρια δια την εκτέλεσιν. Και μερικοί εξακολουθοϋν να επιμένουν να μη θιχθή ο Λυκαθητός. Να επιμένουν. "Αμφίβολον όμως αν έχουν άνεβη εκεί ψηλά ποτέ.

"Η πλουσία βιβλιοθήκη του "Ελληνικού Φιλολογικού Συλλόγου της Κων)πόλεως, μεταφέρθη εις "Αγκυραν δια να κατατεθή εις τό εκεί Μουσείον "Ο Σύλλογος αυτός ήτο δια την Κων)πολιν ε,τι εινα εδω ο «Παρνασσός». Τό βήμα του ετήμησαν γεραροί του "Εθνους διδάσκαλοι. "Ο Σύλλογος διελύθη από την Τουρκικήν αρχήν. "Επιτάχθη τό οικημα και η βιβλιοθήκη μεταφέρθη εις την Τουρκόπολιν της "Ανατολής δια να καταστή άχρηστος. "Αφοϋ οι Τούρκοι δέν έχουν φιλολογίαν, καταδιώκουν τά βιβλία τών "Ελλήνων.

Να επί τέλους και ένας συμπολίτης που ελυσε τό ζήτημα της συζυγικής τιμής,τό όποιον έχει τοςάκις βαφή εις τό αίμα. Κάποιος του επείραξε την σύζυγον. "Αν ήταν άλλος σύ-

Μαλλιαρός, ο όποιος να γραφή χωρίς άνορθογραφίας.

Συνδρομητής να πληρώνητην συνδρομήν του. "Εννοείται ότι τά επτά θαύματα ήμπορούν να πολλαπλασιασθοϋν επ' άπειρον.

ΑΜΑΡΑΝΤΟΣ

ζυγος, θα τόν εξεκοίλιαζε με μίαν φαλιτέσαν η θα του εφύτευε μίαν σφαιραν, η θα του εχώριζε τό κεφάλι με ένα πέλεκυν. Τίποτε άπ' ελ' αυτά. "Ο συμπολίτης επήρε μίαν νεροκολοκύνθην συμβολίζουσαν την κεφαλήν του επιτεθέντος και την εκτόπησεν επί της κεφαλής του, ακριβώς όπως κάμνουν οι Πιερρότοι τās "Αποκρέω. Τοιουτοτρόπως ο μεν σύζυγος εινα ευχαριστημένος διότι δέν εδαψε εις αίμα τās χειράς του και δέν εφιλοξενήθη εις τās αναπαυτικās αίθούσας του Παλαιου Στρατώνος, ο δε ερωτόληπτος, και αυτός θα εινε ευχαριστημένος, διότι την εγλύτωσε φθηνά, με ένα κτύπημα νεροκολοκύνθης. Ζήτω η νεροκολοκύνθη!

**

Εις τās τώσας εκατονταετηρίδας που εορτάζονται, ιδού και μία την όπειαν επρεπε να εορτάση δλόκληρος η Εδρώπη, όχι μόνον η Γερμανία και η Αύστρια. Εινε η επέτειος της γεννήσεως του Βιενναίου μουσουργου Γιόχαν Στράους, όστις δικαίως απέκλήθη ο Βασιλεύς του βάλς. Βάλς και Στράους κατέστησαν συνώνυμα. Διότι εκτός του Γιόχαν και ο Ριχάρδος δέν ύστέρησεν εις την σύνθεσιν τών στροβίλων. "Ησαν ειδικοί πλέον εις την μελοποίησιν αυτών άφοϋ δέν υπάρχει βάλς Στράους, τό όποιον να μη εινε πεταχτόν, ευθυμον, χαριτωμένον, γαργαλιστικόν. "Εκατομμύρια ποδών ενηρμόνησαν τās κινήσεις των εις τās χορευτικās αίθούσας αναπερούμενα υπό την γοητειαν του μεθυστικού βάλς του Στράους. Και πόσαι καρδιαι άντήλλαξαν παλμούς και πόσα μυστικά εψιθυρίσθησαν εις τό στριφογύρισμα τών νεαρών υπάρξεων και εις πόσα ειδύλλια δέν έχρησάμευσαν ως υπόκρουσις οι ήχοι του βάλς, του συντεθέντος υπό του άλησμονήτου μουσουργου. "Όσοι ζοϋν με τās αναμνήσεις, συνεώρτασαν νεορώς τό "Ιωδιλαϊον του μεγάλου μουσουργου του ωραιότερου τών χορών.

**

"Εξέχουσα φυσιογνωμία τών "Ελληνικών γραμμάτων, ετρηρός μύστης της κλασικής φιλολογίας, ο Γρηγόριος Βερναρδάκης απέθανεν. "Επί μακράν σειράν ετών υπήρξεν ο σοφός διδάσκαλος της "Ακαδημαϊκής νεότητος, συγγραφεύς άνεδειχθείς εκ τών κρατίστων. Τό "Ερμηνευτικόν Λεξικόν τών ένδοξοτάτων "Ελλήνων ποιητών και συγγραφέων, εινε έργον μνημειώ-

δες. Ἀδελφός του επίσης μεγάλου φιλόλογου Δημητρίου Βερναρδάκη ἠσχολήθη ἀποκλειστικῶς εἰς τὴν γραμματολογικὴν καὶ ἐρμηνευτικὴν ἔρευναν, ἐνῆλκεῖνος διεκρίθη καὶ εἰς τὴν δημοιουργικὴν ποίησιν, τὴν λυρικήν καὶ δραματικήν, ἀμφότεροι δ' ἀφῆκαν ἐν τῇ Φιλοσοφικῇ Σχολῇ τοῦ Ἐθνικοῦ Πανεπιστημίου φωτεινότητας ἀναμνήσεις.

Ὁ Γρηγόριος Βερναρδάκης ἠτύχησε ν' ἀποθάνῃ ἐν τῇ γενετείρᾳ πόλει, ἐν Μυτιλήνῃ, ὅπου καὶ ὁ ἀδελφός του ἐτάφη. Ἀπέθανεν, ὅπως καὶ ἔζησεν, ἀθροῦδως. Πάσχων ἐσχάτως κατὰ τοὺς ὀφθαλμούς, ἐξηναγκάσθη ἔνεκα ἐρίου ἡλικίας ν' ἀποσυρθῇ τοῦ Πανεπιστημίου δι' ἐν λόγον καὶ ὁ Χατζιδάκις, καὶ ὁ Καρολίδης καὶ ὁ Καθβαδίας—οἱ εἰδικώτεροι, πολυμαθέστεροι καὶ δυσαναπλήρωτοι. Τώρα ποῦ ἀπέθανεν δὲν εὐρέθη κανεὶς νὰ γράψῃ ἀνταξίαν αὐτοῦ νεκρολογίαν, καθ' ἣν στιγμὴν φιγουράρουν αἱ σπεῖραι τῶν καταχραστῶν εἰς πολλὰς καὶ διαφόρους στάσεις..

Τὸ ζήτημα τῶν μειονοτήτων προεκάλεσε τὴν ἀνάγκην τῆς ἐκδόσεως ἐνός... ἀναγνωσματορίου, τὸ ὅποιον δύναται νὰ θεωρηθῇ ὡς ὑπόδειγμα εἰς τοὺς ἐκδότας διδασκτικῶν βιβλίων Χάριν τῶν Σλαυοφώνων Μακεδονοπαίδων συνετάχθη κατ' ἐντολήν τοῦ Ἰπουργείου τῶν Ἐξωτερικῶν ἐν ἀλφαβητάριον, τὸ ὅποιον θὰ εἰσαχθῇ ὡς ἀναγνωστικὸν εἰς τὰ σχολεῖα τῆς Μακεδονίας.

Ὡς γνωστὸν, κατὰ τὴν συνθήκην περὶ ἀνταλλαγῆς πληθυσμῶν, ἐτέθη διάταξις καθ' ἣν εἶνε ὑποχρεωτικὴ ἡ διδασκαλία τῆς γλώσσης, ἣν ἐμιλοῦν οἱ ξενόφωνοι πληθυσμοί. Ἀντὶ τῆς ἰδρύσεως ἰδίων σχολείων, προεκρίθη ἡ ὑποχρεωτικὴ διδασκαλία τῆς γλώσσης εἰς τὰ ἑλληνικὰ σχολεῖα. Καὶ τοῦτο ἀπὸ σκοποῦ, διότι, ἀφοῦ οἱ Σλαυοφώνοι θὰ ζήσουν ἐν μέσῳ Ἑλλήνων ὡς Ἕλληνες πολῖται, εἶνε ἀπαραίτητον νὰ γνωρίζουν τὴν Ἑλληνικὴν, χωρὶς νὰ ἀποξενούνται καὶ τῆς ἰδικῆς τῶν γλώσσης. Τοῦτο εἶνε ἐπιωφελές δι' αὐτούς, διότι, φεύγοντες ἐκ τοῦ τόπου ἐνθα ἐγεννήθησαν, θὰ δύνανται νὰ συνεννοηθῶσιν, ἰδίως προκειμένου περὶ ἐπαγγελματικῆς ἐργασίας καὶ συναλλαγῶν.

Διὰ τοῦτο συνετάχθη Ἀλφαβητάριον τῆς Σλαυικῆς διαλέκτου μεθοδικῶς, ἐπὶ τῇ βᾶσει τῆς παιδαγωγικῆς ἐπιστήμης καὶ ἐξεδόθη μετ' ἐξαιρητικῆς φιλοκαλίας. Εἶνε ἐν Ἀναγνωσματορίῳ ποῦ πρέπει νὰ τὸ ζηλεύουν τὰ Ἑλληνικὰ, τὰ ὅποια εἶνε ἀθλία τὴν ὄψιν. Τὴν ἐκδοσὶν καὶ τὸ γλωσσικὸν μέρος ἐπεμελήθη ὁ Βαλκανολόγος καὶ λόγιος κ. Γ. Σαγιαξῆς.

Διὴ τοὺς ἀνισορήτους, πρέπει νὰ σημειωθῇ, ὅτι ἡ Μακεδονο-Σλαυικὴ διάλεκτος, ἣν τὸ Ἀλφαβητάριον διδάσκει, ἐγεννήθη ἐκ τῆς Παλαιο-σλαυικῆς, ὅπως ἡ Βουλγαρικὴ, ἡ Σερβικὴ καὶ ἄλλαι Σλαυικαὶ γλώσσαι. Αὕτη δὲ ἱστορικὸς καὶ γεωγραφικὸς λόγους, ἀπεσπάσθη ἐκ τῆς Νοτιο-σλαυικῆς γλώσσης καὶ ἀπεμονώθη με-

ταξὺ τῶν Ἑλληνικῶν πληθυσμῶν, διατηρήσασα τὸν ἀρχαῖκόν Μακεδονικὸν χαρακτήρα τῆς με πολλοὺς ἀρχαῖσμούς περὶ τὰς λέξεις, τοὺς τύπους καὶ τὴν σύνταξιν.

Τὸ ἐκδοθὲν Ἀλφαβητάριον ἐγράφη διὰ λατινικῶν χαρακτήρων, διὰ λόγους ἐπιστημονικοὺς, ἀλλὰ καὶ πρακτικοὺς. Θεωρεῖται ἄλλως τε τὸ λατινικὸν ἀλφάβητον διεθνές, καὶ αὐτὰ δὲ Σλαυικὰ μειονότητες κάμνουν ἤδη χρῆσιν τῶν λατινικῶν χαρακτήρων, ὅπως οἱ Πολωνοί, οἱ Τσεχοσλοβάκοι, οἱ Κροάται καὶ ἄλλοι, καὶ αὐτοὶ δὲ οἱ Ρῶσοι ἐτύπωσαν πολλὰ ἔργα διὰ λατινικῶν γραμμάτων.

Ὁ κ. Σπάθης, ἐλθὼν ἐκ Παρισίων, μᾶς ἐχάρισε τριπλὴν μουσικὴν ἀπόλαυσιν. Ὁρχήστρα ὑπὸ τὴν διεύθυνσιν του ἐξετέλεσε μίαν σειρὰν χορῶν τοῦ Φωρὲ καὶ τοῦ Ραδέλ, διὰ πρώτην φοράν ἀκουσθέντας ἐδῶ, κατὰ τὸ πλεῖστον Ἑλληνικοὺς ἀρχαῖκούς. Μεσόφωνος τῆς Παρισίνης Ὁπερας ἡ κ. Ρευαγιέ, ἔδειξε φωνὴν πολὺ τεχνικὴν, ἡ ὅποια ἕως δὲν συνεριβιάζετο μετὰ Ἑλληνικὸν τραγοῦδι, τὸ ὅποιον τῇ ἡτο ἔξενον ψυχικῶς καὶ διὰ τὸ ὅποιον ἐχρειάζετο κάποιον αἰσθημα. Ἀλλ' ὁ θρίαμβος τῆς δλης ἐμφανίσσεως ἦτο ἡ χορεύτρια Μόνα Παϊδᾶ. Πέντε χοροὺς ἐξετέλεσε—πέντε δράματα. Μία κοῦκλα ποῦ ἐνεφανίσθη πότε σὰν πούπουλο εἰς τὴν λεπτεπιλεπτον Μουσικὴν στιγμὴν τοῦ Σομππερτ, πότε ὡς κύκνος, ὁ ὅποιος τραγοῦδει ὄχι μετὰ τὸ στόμα ἀλλὰ μετὰ κινήσεις τὸν θάνατόν του, πότε στροβιλιζομένη, πότε ὡς Αἴγυπτιᾶ. Ποτὲ δὲν εἶδον αἱ Ἀθηναῖαι τόσο καλὴν χορεύτριαν. Στάσεις πλαστικώταται, κινήσεις ρυθμικαί, πτήσεις χαρίεσσαι. Κάσμα ὀφθαλμῶν ἡ μικρόσωμος Παϊδᾶ πλήρης ἐκφράσεως καὶ χάριτος ἔθελες.

Ἀλλ' ἡ Παϊδᾶ εἶναι ἀληθινὴ καλλιτέχνης καὶ ἔξω τῆς σκηνῆς. Ὅταν ἀνῆλθεν ἐπὶ τῆς Ἀκροπόλεως, ἰέρεια τοῦ ἀρχαίου κάλλους καὶ τῆς ὀρχηστρικής ἡσθάνθη μίαν βαθεῖαν συγκίνησιν. Ἐνεδύθη τοὺς πέπλους τῆς, ἐχόρευσε ἐπὶ τοῦ ἱεροῦ διαπέδου τοῦ Παρθενῶνος καὶ ἐν στιγμῇ ποιητικῆς παραφορᾶς ἔλυσε τοὺς κέπλους καὶ τὸ ἀγαλματώδες σῶμα, ὀλόγυμνον ἤστραψεν εἰς τὸ ἡλιακὸν φῶς, ἡ χειρονομία τῆς αὐτῆς, νὰ ποζάρῃ ὡς Λαῖς ἦτο ἡ εἰλικρινεστέρα ἐκδήλωσις τοῦ θαυμασμοῦ τῆς πρὸς τὴν ἀρχαίαν Ἑλλάδα, τὴν κοιτίδα τῆς τέχνης καὶ τοῦ κάλλους.

Ἰδρῦθη ὑπὸ τῆς Ἐνώσεως τῶν Συντακτῶν Δημοσιογραφικῆς σχολῆς. Ἦτο ἀπαραίτητος διὰ νὰ ἀπαλλαγῶν αἱ ἐφημερίδες ἀπὸ μερικοὺς ἀγραμμάτους. Ἐκ τῶν μαθημάτων χρησιμώτατα εἶνε ἡ Στενογραφία, ἡ Διπλωματικὴ ἱστορία καὶ ἡ ἱστορία τοῦ τύπου. Τὰ ἄλλα ἀποτελοῦν πολυτέλειαν. Σφάλμα δὲ ἦτο νὰ διορισθῶν ὡς καθηγητὰ δύο πολιτικοὶ ἀρχηγοί. Αὐτοὺς πρὸ παντὸς ἔδει ν' ἀγνοοῦν οἱ νέοι δημοσιογράφοι.

ΔΑΦΝΙΣ.

Η ΖΑΚΥΝΘΟΣ

Ἡ πλατεία τοῦ Ποιητοῦ.—Τὸ Ἀκρωτήρι.—Ἡ κυρία τῶν Ἀγγέλων.—Ἡ Μεταμόρφωσις.—Ἡ Παναγία τοῦ Τζᾶνε.—Ὁ ναὸς τῶν Φιλικῶν.—Τὸ Μουσεῖον

Ἡ Ζάκυνθος, μετὰ τὰς ὥραιάς ἐξοχὰς τῆς καὶ τοὺς ἰδιορρυθμοὺς ἀνθρώπους τῆς, μετὰ τὸν Ἅγιο τῆς καὶ τὰς ἐκκλησίας, τὰς ροῦγες καὶ τὰ καντούνια, μετὰ τοὺς κόντηδες καὶ τοὺς ἀφεντιάδες μετὰ τὰ μινῶσε καὶ τὰς κιάρες, μετὰ τὰ ντατζαμῖνια καὶ τὰ μαντολάνα, μετὰ τὰ μᾶσκουλα καὶ τὰ σμπάρα, ἡ πατρις τοῦ Φωσκόλου, τοῦ Σολωμοῦ τοῦ Κάλβου καὶ τοῦ Μαρτζώκη, τοῦ Κουτλιῆ καὶ τοῦ Καντούνη, τοῦ Ρώμα καὶ τοῦ Λομβάρδου, εἶνε τὸ ὠραιότερο τὸ χαρακτηριστικώτερο, τὸ ἀγαπητότερον αἰ. Τὸ εἶχα ἐπισκεφθῆ πρότρια-κονταετίας καὶ ἡ ἀνάμνησις του εἶχε μετουσιωθῆ εἰς ἐν ὄνειρον, τὸ ὅποιον μ' ἐβανκάλιζε καθ' ὅλην μου τὴν ζωὴν. Καὶ εἶχα πάντοτε μέσα μου τὸν πόθον νὰ τὸ ξαναῖδῶ. Καὶ ἐπιωφελήθη μίᾳ εὐτυχῶς ἐμπνεύσεως, τὴν ὅποιαν εἶχεν ὁ Σύλλογος τῶν ἐν Ἀθῆναις Ζακυνθίων, ὅστις διὰ πρώτην φοράν, ἔπειτα ἀπὸ πολλὰ χρόνια, ἐξεκίνησε νὰ φέρῃ τὸν ἀδελφικὸν ἀσπασμὸν πρὸς τὴν γενέτειραν. Ὅταν ἔβλεπα εἰς τὸ ἀτιμόπλοιο κατὰ τὴν μεταβάσιν μας τοὺς Ζακυνθίους διέκρινα εἰς ὄλων τὰ ζωηρὰ μάτια τὴν ἐπιθυμίαν πότε νὰ ἀντικρύσουν τὸ νοσταλγικὸν νησί των. Ἦσαν ὅλοι τῶν τὰ «σοουργία» τοῦ Τσακασιάνου. Διὰ τὸν Ζακύνθιον ἡ Ζάκυνθος εἶνε ἡ «μία καὶ μόνη».

Τὴν ἰδίαν συγκίνησιν ἡσθάνθη καὶ ἐγὼ ὅταν μετὰ ἐν ταχὺ βλέμμα διέδραμον τὴν παραλιακὴν ὁδὸν ἀπὸ τοῦ Καζίνου Λομβάρδου μέχρι τοῦ καμπαναριοῦ τοῦ Ἁγίου. Διότι ἡ Ζάκυνθος ἔχει μεγάλην ἔκτασιν εἰς μήκος μόνον Αἰ δώδεκα χιλιάδες τῶν κατοίκων τῆς, αἱ συμπυκνωμένα εἰς τὰ στενά, τεθλασμένα καντούνια ἢ εἰς τὰ ἀναρριχώμενα σπίτια τῆς κινδύνου εἰς δύο δρόμους μόνον, καὶ κυρίως εἰς τὴν Πλατεῖα Ροῦγα μετὰ τῆς καμάρας, μετὰ τὰ καλλίτερα σπίτια τῶν ὁποίων ἐξέχει τὸ Μέγαρον Ρώμα ὅπου ἡ Νομαρχία σήμερον. Ἡ ὁδὸς αὕτη ἔχει κατὰ τὸ Βενετσάνικο εἰς τὴν ὅλην φυσιογνωμίαν. Τὴν ἀπογευματινὴν κίνησιν διεκδικεῖ ἡ Πλατεία τοῦ Ποιητοῦ, ὀλίγον ἀπέχουσα τῆς πολὺ μικροτέρας πλατείας τῆς Ἐλευθερίας κεκοσμημένης ἐπίσης μετὰ τὴν προτομὴν τοῦ Ἐθν. ποιητοῦ καλύπτουσαν τὰ ὄσα αὐτοῦ. Ἐπὶ τῆς πλατείας αὐτῆς εἶνε τὸ Βυζαντινὸν Μουσεῖον, ἡ Καθολικὴ Ἐκκλησία καὶ ἡ Δέσχη τῶν Φιλελευθέρων.

Ἡ πλατεία τοῦ Ποιητοῦ ἐφ' ἣς τὸ Θέατρον

καὶ ἡ Δέσχη τῶν Λομβαρδιανῶν, εἶνε ὑπὸ κοσμικὴν ἔπισην τὸ Ζάππειον τῆς Ζακύνθου, μετὰ τὸ προσὸν μίᾳ θαυμασίας ἀπόψεως τῆς θαλάσσης. Ἡ Ζάκυνθος ἔχει τὸ ὠραιότερον παραλιακὸν κρηπίδιωμα καὶ τὸ καθαρότερον.

Διὰ νὰ ἴδῃ τι ἢ μᾶλλον νὰ ἀπολαύσῃ τὴν Ζάκυνθον, πρέπει νὰ μείνῃ πολλὰς ἡμέρας. Δὲν μοῦ εἶνε δυνατόν νὰ δώσω τὸν χαρακτηρισμὸν, ἀφοῦ μετὰ τὰς τελετὰς, τὰς δεξιώσεις, τὰ γεύματα ἐλάχιστος χρόνος ἀπέμεινε. Καὶ αὐτὸν τὸν κατηνάλωσα εἰς ἐπίσκεψιν τῶν ναῶν τῆς.

Ἡ Ζάκυνθος εὐτυχῶς ἔχει πέντε-ἕξ ἀνθρώπους, οἱ ὅποιοι ἀφιέρωσαν τὴν ζωὴν των ὅπως μᾶς ἀποκαλύψουν τὴν ἱστορίαν τῆς, τὴν τέχνην τῆς, τὴν φιλολογίαν τῆς. Καὶ εἶχα τὸ εὐτύχημα νὰ κυκλωθῶ ἀπὸ τὴν πλειάδα αὐτῆν τῶν λογίων, ἢ ὅποια εἶχε τὴν καλωσύνην νὰ μοῦ χρησιμεύσῃ ὡς Μέντωρ εἰς τὰ ἀξιοθέατα μέρη. Εἶνε ὁ γηραιὸς ἱστοριοδίφης κ. Σ. Δε-Βιάζης, ὁ διεθυντὴς τῶν «Μουσῶν» καὶ τοῦ Ἀρχαιοφυλακείου κ. Α. Ζώης, ὁ δημοσιογράφος κ. Κ. Καροφύλας, ὁ διηγηματογράφος κ. Α. Ἀβούρης, ὁ καλλιτέχνης κ. Α. Πελεκάσης.

Ἐπισκεφθῆμεν τὸ Ἀκρωτήρι, τὸ ὕψωμα ἐφ' οὗ ἐνεπνεύσθη τὸν Ὑμνον τῆς Ἐλευθερίας ὁ Σολωμός. Ἐκατοικοῦσεν εἰς τὴν οἰκίαν Στραγγῆ ἡτὶς κατεστράφη Ἐκεῖθεν ὁ Βάρδος τοῦ Ἀγῶνος ἔβλεπε τὸ Μεσολόγγι, ὅθεν, ἠκούοντο οἱ κανονοβολισμοί. Κάτωθεν ἀπλοῦται κάμπος θαυμασίας, μία ἀποιμς, ἢ ὅποια ἐπόμενον ἦτο νὰ ἐμπνεύσῃ ἕνα Σολωμόν. Γραφικώτατα τοπεῖα χαριτωμένα, μετὰ τὰς ἐγκατεσπαρμένας ἐπαύλους. Καὶ ἡ ἄλλη οἰκία, ἐν ἣ ἐγεννήθη ὁ Σολωμός εἰς τὴν Πλατεῖα Ροῦγα καὶ αὕτη κατεστραμένη.

Ἡ ἐπίσκεψις τῶν ἐκκλησιῶν διήρκεσεν ἐπὶ τριώρον. Ἡ ἐκκλησίαις διεδέχτο τὸν θαυμασμὸν διὰ τὸν πλοῦτον τῶν ἀγιογραφιῶν. Ὁ ναὸς τῶν Ἀγ. Πάντων, ἡ Κυρία τῶν Ἀγγέλων μετὰ τὴν θαυμασίαν ἔγγλυρον πρόσοψιν, ὁ ναὸς τῶν κομήτων Λογοθετῶν μετὰ τὰς τοιχογραφίας, ἀλλὰ σχεδὸν ἐγκαταλειμμένος, ὁ ναὸς τῆς Φανερωμένης, εἶνε ἀληθινὰ Μουσεῖα τῆς ἀγιογραφικῆς τέχνης. Ὁ ναὸς τῆς Μεταμορφώσεως, ὅστις εὐτυχῶς δὲν ὑπέστη βλάβας ἐκ τῶν σεισμῶν, εἶνε ὁ περισσώτερον κεκοσμημένος ναὸς τῆς Ζακύνθου ὀλόκληρος, στέγη, τοῖχος, γυναικωνίτης, τέμπλον, ἱερὸν, δάπεδον. Ὁ ναὸς τῆς Μεταμορφώσεως ἔχει εἰκόνας τῶν περισσοτέρων καλλιτε-

χνών, Κουτούζη, Μόσχου, Βίκτωρος, Νομικού, Πλακατού και Τζάνε. Βλέπει κανείς διάφορα στυλ, ἀλλ' ὅλα μὲ μεγάλην καλλιτεχνικὴν ἀντίληψιν. Τὸ ἀριστούργημα τῶν ἀγιογραφῶν αὐτῶν εἶνε ἡ Παναγία τοῦ Τζάνε, τοῦ ἐπιλεγομένου Μπουνιαλῆ, ἡ κρατοῦσα τὸν Χριστόν. Τὸ βλέμμα της, εἶνε πλήρες καλωσύνης, πόνου, εὐσπλαχνίας. Εἶνε ἀδύνατον νὰ περιγραφῆ ἡ ἔκφρασίς της. Ὁ Πρύτανις κ. Μενάρδος, ὅστις μᾶς συνοδεύει εἰς τὴν καλλιτεχνικὴν αὐτὴν περιουσίαν, κυριολεκτικῶς ἐνθουσιάζετο μὲ τὴν θαυμασίαν αὐτὴν εἰκόνα. Ὁ ἱερεὺς τοῦ ναοῦ ἀναβιβάζει τὴν σημερινὴν ἀξίαν τῆς εἰκόνης εἰς τρία ἑκατομμύρια. Ἀτυχῶς ἡ πολυτίμητος αὐτὴ εἰκὼν πολὺ χαμηλὰ τοποθετημένη ἐν τῷ γυναικωνίτῃ, ἤρρισε ἤδη νὰ φθειρῆται. Τὰ παιδιὰ ἔχουν ἀρτίσει ἴχνη τῆς διαβάσεώς των. Ἡ εἰκὼν πρέπει τάχιστα νὰ τοποθετηθῆ ἐντὸς τοῦ ναοῦ, εἰς τὴν θέσιν τοῦ παραθύρου, ἵνα ἀποφευχθοῦν μεγαλείτερα βλάβαι.

Τὸ Μουσεῖον τὸ ὁποῖον διευθύνει ὁ καθηγητὴς κ. Λαμπρόπουλος εἶνε ἡ Πινακοθήκη τῆς Ζακύνθου, περιλαμβάνουσα ἔργα ὄχι πολλὰ, ἀλλ' ἐκλεκτά. Προηγουμένως ἦτο ναός. Διὰ νὰ λάβετε ἰδέαν περὶ τῆς ἀντιλήψεως τοῦ Κράτους, ἀρκεῖ νὰ μάθετε ὅτι κατήργησε τὸν ἐκ δρ. 350 (!) μισθὸν τοῦ ἐπιμελητοῦ, ἐσχάτως δὲ ἔκοψε καὶ τὸς 70 δρ. τῶς ὁποίας ἔπρεπε νὰ καθαρίσθαι. Καὶ τώρα ἡ οἰκία ἐπισκέπεται θὰ ἀναπνεύουν σκόνην βλέποντες τὰ κειμήλια ἢ ὁ ἐπιμελητὴς πρέπει νὰ ἀναλάβῃ τὰ ὑψηλὰ καθήκοντα τῆς σκούπας.

Τὸ Μουσεῖον αὐτὸ ἐκτὸς τοῦ ὠραίου τέμπλου ἔχει ἀρίστως ἀγιογραφίας τῶν καλλιτέρων ζωγράφων τῆς Ζακύνθου, ἐν οἷς καὶ τοῦ Ἁγ. Ἰωάννου ἧτις εἶνε ἡ ἀρχαιότερα τῶν ἐν Ζακύνθῳ εἰκόνων, ἀρίστη δὲ ἡ τοῦ Φορνάρο ἢ παριστώσα τὴν Φιλοξενίαν τοῦ Ἀβραάμ.

Εἰς τὴν Ζάκυνθον ὑπολογίζεται, ὅτι ὑπάρχουν πλέον τῶν τετρακοσίων ναῶν, πολλοὶ τῶν ὁποίων ἔχουν κειμήλια μεγάλης ἀξίας, ἀτινα θὰ καταστροφῶν ἐὰν δὲν ληφθῆ πρόνοια περὶ τῆς συντηρήσεώς των. Ἀλλ' εἰς ποῖον νὰ ἀποταθῆ κανεὶς; Ὡς μὴ ἀκούοντων.

Ἀξιοπεριέργως εἶνε ἡ ἐπίσκεψις τοῦ Ἀρχιεπισκοπείου. Ὑπάρχουν ταξινομημένα ἔγγραφα ἀπὸ τοῦ 1400 ἐν συνεχείᾳ κατὰ χρονολογικὴν σειρᾶν, πράξεις συμβολαιογραφικαί, δικαστικαὶ ἀποφάσεις, ἔγγραφα ὄλων τῶν δημοσίων ἀρχῶν, ληξιαρχικαὶ πράξεις. Ἐκεῖθεν φωτίζεται ἡ ἱστορία. Μία πηγὴ, ἀπὸ τὴν ὁποίαν οἱ ἱστοριογράφοι τῆς νήσου ἀρῶνται τὰς ἐρεῖνας των. Ὁ διευθυντὴς κ. Ζώης μᾶς δεικνύει τὴν ὑπογραφὴν τοῦ Ἁγίου βεβαιούντος μίαν μαρτυρίαν. Ἀλλὰ τὸ Ἀρχιεπισκοπεῖον εἶνε εἰς ἐν ἰσόγειον ὑπόγειον. Ἐσχάτως ἐπλημμύρισεν ἀπὸ εἰσρεύσαντα ὕδατα τὸσον, ὥστε νὰ κινδυνεῖσιν ἐν τῇ προσπαθείᾳ του νὰ σώσῃ μερικὰ ἔγγραφα ὁ διευθυντὴς του. Ἀλλὰ καὶ ἀσφάλεια δὲν ὑπάρχει. Πέρουσι εἶχαν δι' ἀντικλεῖδος ἀνοίξῃ λωποδύται διὰ νὰ ἀνέλθουν εἰς τὸ ἐν τῷ ἄνω ὄροφῳ κείμενον Ἐνεχυροδανειστήριον.

Ἐπ' εὐκαιρία τῆς ἑορτῆς τοῦ Πολιούχου τῆς Ζακύνθου ἐγένετο καὶ ὁ ἐγκαινισμὸς τοῦ ἀνοικοδομηθέντος ἱστορικοῦ ναοῦ τοῦ Ἁγίου Γεωργίου τοῦ Λατίνου, ἐνθα ὠρκίσθησαν οἱ Φιλικοί.

Ὁ ναὸς κεῖται εἰς τὴν θέσιν «Υψηλῶν», ἐπὶ λοφίσκου καταφύτου, ἀνήκει δὲ εἰς τὴν ἀρχαίαν καὶ εὐγενὴ οἰκογένειαν Λατίνου.

Ἐφημέριος τοῦ ναοῦ ἦτο ὁ ἐξ Ἰωαννίνων πρόσφυξ ἱερομόναχος Ἀνθίμος Ἀργυροπούλου. Κατὰ τὸ ἔτος 1718 ἦλθεν εἰς Ζάκυνθον ὁ Νικόλαος Πάγκαλος, ὅστις καὶ διέδωκε τὰ τῆς Φιλικῆς Ἐταιρείας, προσκαλέσας εἰς τὸ ἐρημικὸν ἐκκλησάκι τοῦ Ἁγίου Γεωργίου τοὺς ἐν Ζακύνθῳ διαμένοντας Θεόδ. Κολοκοτρῶνην, Νικηταρᾶν καὶ Βασίλ. καὶ Κωνστ. Πετιμεζᾶν, ἐγχειρίσας εἰς αὐτοὺς ἐπιστολὴν τοῦ Ἀναγνωσταρᾶ δι' ἧς προέτρπεν αὐτοὺς ἀφοῦ ὀρκισθῶσι πρὸς τῆς εἰκόνης τῆς εἰσέτι σωζομένης Τριμύρφου ἐνώπιον τοῦ ἐφημερίου Ἀργυροπούλου ν' ἀναχωρήσωσιν εἰς Πελοπόννησον.

Ὁ ὄρκος τῶν Φιλικῶν ἔχει ὡς ἐξῆς: «Ὁρῶμαι καὶ ὁμνῶ εἰς τὴν τιμὴν μου, κατ' ἐμπροσθεν τοῦ ὑπερτάτου ὄντος, ὅτι νὰ μὴ φανερώσω οὐδενὸς τὸ μυστικὸν τῆς Φιλικῆς Ἐταιρείας τῶν Ἐλευσίων καὶ ὑπόσχομαι τῇ πατρίδι νὰ εἶμαι πάντοτε ζηλωτὴς καὶ πιστὸς, εἰς τὸ νὰ παράσχω τὰ κατὰ δύναμιν τῆν ἐλευθερίαν της, θυσιάζοντας αὐτῇ εἰς τὴν περιστασίαν ὅλα μου τὰ αἰσθήματα, ὅλα μου τὰ φρονήματα, ὅλην μου τὴν περιουσίαν καὶ ζωὴν μου ἑκδήμη, ὅπως ἀναλάβῃ τὴν ἐλευθερίαν της καὶ τὴν προτέραν της δόξαν καὶ νὰ ἐκδικηθῆ ἐναντίον τῶν ἐχθρῶν ὅπου τὴν ἐσκλάβωσαν, τὴν ἐπλήγωσαν καὶ τῇ ἀφῆρεσαν εἰς διάστημα τόσων αἰῶνων καὶ τιμὴν καὶ ὑπόληψιν, ὡς καὶ αὐτὸ τὸ ὄνομα γένους καὶ φυλῆς, ξεσχίζοντας της τὰς σάρκας καὶ τὰ μέλη μὲ μίαν ἀνήκουστον σκληρότητα καὶ καταστήσαντας τὰ τέκνα της ἐξουθενήματα λαῶν. Πρὸς τοῦτοις ὑπόσχομαι νὰ ἀγαπῶ καὶ νὰ ζήσω εἰρηνικῶς μὲ τοὺς μετέχοντας τῇ Ἐταιρείᾳ ἀδελφούς, καὶ νὰ τοὺς βοηθῶ εἰς τὰς χρεῖας των, χωρὶς κανένα σκοπὸν κέρδους, ἀλλὰ θυσιάζοντας τὸ μερικὸν μου συμφέρον διὰ τὴν κοινὴν εὐτυχίαν καὶ νὰ ἀποδιώξω μακρὰν ἀπ' ἐμοῦ κάθε κατὸν φιλαντίας, ἢ φθόνου, ἢ φιλοδοξίας, ἢ τις γεννῶδες θλίβαν διχόνοιαν καὶ ἀλληλομαχίαν μεταξὺ τῶν συμπατριωτῶν καὶ ἐξολοθρεύει πᾶν ἔθνος. Ὑπόσχομαι νὰ συγχωρήσω κάθε ἀδελφόν, μὲ τὸν ὅποιον εἶχον λάβει αἰτίαν ἐχθρας ἢ ἀγανακτικῆς καὶ νὰ τὸν βοηθήσω εἰς τὰς χρεῖας του. Εὐχαριστοῦμαι λοιπὸν νὰ δοκιμάσω τὸν πλεον σκληρὸν θάνατον, ἐὰν λείπω ἀπὸ ὅλας τὰς ἀνωθέν μου ὑποσχέσεις ἢ ἐὰν γίνω ἐπίορκος. ἢ προδοτὴς, ἢ ἐπίβουλος κατὰ τῶν ὁμογενῶν μου ἑταίρων τε καὶ πατρίδος. Ἀμήν».

Εἰς τὸν ναὸν αὐτὸν ὠρκίσθησαν ὁ Θεόδωρος Κολοκοτρῶνης, ὁ Διον. Ρώμας, ὁ Α. Ὑψηλάντης, ὁ Σολωμός, ὁ Δραγώνας καὶ ἄλλοι ὄπλαρχηγοί, ἀναχωροῦντες δὲ μετέβαινον εἰς Πελοπόννησον καὶ Στερεάν. Ὁ ὄρκος ἐδίδετο νύκτα, μετέβαινον δὲ διὰ μονοπατίων κρυφὰ, διὰ νὰ

μὴ γίνωνται ἀντιληπτοὶ ἀπὸ τὴν ἀγγλικὴν ἀστυνομίαν. Ἐν τῷ ναῷ εἶχε ταφῆ ἡ σύζυγος τοῦ Θεοδ. Κολοκοτρῶνη τῆς ὁποίας ὄμως τὰ ὄστα μετεκόμισεν ἀργότερον ὁ Γενναῖος Κολοκοτρῶνης.

Κατὰ τοὺς σεισμούς, ἐν ἔτει 1893, κατεστράφη ὁ ναός, ἤδη δὲ ἀνοικοδομήθη πρωτοβουλίᾳ τῆς ἐν Ζακύνθῳ Ἀγγλικῆς Στοᾶς «Ἀστὴρ τῆς Ἀνατολῆς». Ἐνεκαινίσθη ἤδη ὁ ναός, ψαλείσθη ἐπιμνημοσύνην τελετῆς, χοροστατοῦντος τοῦ Μητροπολίτου Ζακύνθου κ. Διονυσίου καὶ πολυαριθμῶν ἱερέων. Εἶχον ἀναρτηθῆ αἱ εἰκόνες τοῦ Σολωμοῦ, τοῦ Ρώμα, Ὑψηλάντου καὶ Φωσκάδου. Εἰς τὸ μέσον ἡ Τρίμορφος εἰκὼν τῆς ὀρκωμοσίας, παριστώσα τὴν Θεοτόκον, τὸν Χριστὸν καὶ τὸν Ἁγίον Ἰωάννην. Εἰς πολλὰ

σημεῖα ἔχει καταστραφῆ. Στέφανοι δάφνης μετὰ φρονίσκων στολίζον τὰς εἰκόνας. Γραφικώτατον τὸ θέαμα. Ὅλος ὁ περίεξ χώρος ἐνωρὶς εἶχε καταληφθῆ ὑπὸ πλήθους λαοῦ. Ἐξεφώνησε πανηγυρικὸν ὁ Μητροπολίτης, κατόπιν ὁμίλησαν ὁ Σεβασμιος τῆς Ἀγγλικῆς Στοᾶς κ. Πολίτης, ὁ Πρόεδρος τῆς Ἐπιτροπῆς Ἀνοικοδομήσεως κ. Σαρακίνης, ποιήματα δὲ οἱ κ. κ. Ἀλεξόπουλος διευθυντὴς τῆς Ἐμπορικῆς Τραπεζῆς καὶ Σαλούτσης. Ἡ μουσικὴ τοῦ Ναυτικοῦ ἐπαιάνισε πένθιμον ἐμβατήριον, ἢ δὲ στρατιωτικὴ μουσικὴ τὸν Ἐθνικὸν Ὑμνον.

Ἡ τελετὴ εἶχε ὄχι μόνον ἐκκλησιαστικὸν χαρακτήρα, ἀλλὰ καὶ πατριωτικόν. Βαθυτάτη ὑπῆρξεν ἡ συγκίνησις τῶν παρισταμένων. Δ. Κ.

ΑΝΤΙΛΑΛΟΙ

ΕΓΧΡΩΜΟΣ ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΑ

Νέα μέθοδος φωτογραφίας ἐνστατανῆ μετὰ χρωμάτων, ἐφευρέθη ὑπὸ τοῦ Γάλλου χημικοῦ Ρουσσώ. Ἐφευργράφησε διὰ μιᾶς πλακῆς ἐπὶ δένδρου κίτρινον κλωθὸν ἐφ' οὗ ὑπῆρχε περιστέρα φέρουσα ἐρυθρὰν καὶ κυανὴν ταινίαν. Ὅλα τὰ χρώματα ἐνεφανίσθησαν ζωηρότατα.

ΤΑΠΗΤΕΣ 2,500 ΕΤΩΝ

Ὁ Ρώσος καθηγητὴς Κόζλωφ ἐν Κάμπι τῆς Μογγολίας ἀνευρεν ἀνασκάπτων τάπητας 2,500 ἐτῶν ἐντὸς τάφων εἰς βάθος 40 μέτρων ὑπὸ τὸ ἔδαφος ὅπου ἡ θερμοκρασία διετηρεῖτο ὑπὸ τὸ μηδέν. Οἱ τάπητες παριστάνουν μυθολογικὰ παραστάσεις ἀγνώστου λαοῦ, ζῶντος τὴν ἐποχὴν ἐκείνην εἰς τὴν ἔρημον ἤδη Κάμπι.

ΠΑΡΙΣΙΝΟΙ ΑΝΔΡΙΑΝΤΕΣ

Εἰς τὸ Παρίσι ὑπάρχουν 250 ἀνδριάντες ἐξέχων ἀνδρῶν. Ἦδη εἶνε ἐτοιμοὶ νὰ στηθοῦν οἱ ἐξῆς ἀνδριάντες, ἀλλ' ἀνεβλήθη ἡ ἔδρασις ἐλλείψει χώρου. Τῆς Σάρρας Μπερνάρ, Πῶλ Ἐρριέ, τοῦ στρατηγοῦ Γκαλιενί, τῶν μουσουργῶν Μασενέ καὶ Σαλιν Σάνς. Εἰς τὸ Παρίσι ὑπάρχουν ἀνδριάντες: 48 ποιητῶν, 58 πεζογράφων, 39 ζωγράφων 22 ἀρχιτεκτόνων, 20 συνθετῶν, 14 στρατηγῶν, 13 χημικῶν, 12 πολιτικῶν, 7 δημοσιογράφων, 2 ἀεροπόρων καὶ τινες ἄλλων.

ΒΡΑΒΕΙΟΝ ΖΩΓΡΑΦΙΚΗΣ

Τὸ Γαλλικὸν Μεγα Βραβεῖον τῆς Ρώμης εἶνε τοιαύτης σημασίας ὥστε νὰ δύναται νὰ λεχθῆ, ὅτι ἡ Δις Ὀδὲτ Πωδέρ μόλις 21 ἐτῶν, εἰς τὴν ὁποίαν ἀπενεμήθη ἐφέτος, περιποιεῖ τιμὴν εἰς τὸ φύλον, εἰς τὸ ὅποιον ἀνήκει. Τὸ δεύτερον Μεγα βραβεῖον ἀπενεμήθη εἰς τὸν κ. Ἐρρίκον

Κλάμενς καὶ τὸ τρίτον Μεγα Βραβεῖον εἰς τὸν κ. Ἐρρίκον Κουτυρά.

Αἱ γαλλικαὶ ἐφημερίδες ἐξαίρουσαι τὴν περιφανὴ αὐτὴν γυναικείαν νίκην εἰς τὴν καλλιτεχνίαν, ἐκφράζονται μετὰ θαυμασμοῦ διὰ τὴν νεωστῆ καλλιτέχνιδαν.

«Ἡ δεσποινὴς Ὀδὲτ Πωδέρ, γράφει ἡ «Ζουρνάλ», εἶνε μιὰ μικρὴ Παριζιᾶνα εὐφυῆς καὶ χαριτωμένη. Ὁ πατὴρ της εἶνε ζωγράφος, ἡ μητὴρ της ἐπίσης, ὡς καὶ ἡ ἀδελφὴ της Μαργαρίτα, ἡ ὁποία φοιτᾷ εἰς τὴν καλλιτεχνικὴν σχολὴν. Μᾶς ὑποσχέθη μάλιστα καὶ αὐτὴ νὰ κερδίσῃ τὸ Μεγα Βραβεῖον, ὅπως καὶ ἡ ἀδελφὴ της, κατὰ τὸ ἔτος 1927.

Ὅτι θὰ ἔκαμνεν ἴσως ἐντύπωσιν, εἶνε ὅτι ἡ Ὀδὲτ ἂν καὶ πάντοτε χαρούμενη καὶ γελαστή, ἂν καὶ ἀγαπᾷ τὰ σπῆρ καὶ ἰδίως τὴν κολυμβητικὴν, ἐκλέγει διὰ τὰ ἔργα της πάντοτε θέματα μυστικισμοῦ. Ἡ Βρεττανὴ ἰδίως μὲ τὰ μελαγχολικὰ ἀπρογιάλιά της, μὲ τὸν σκυθρωπὸν οὐρανὸν της, συγκινεῖ τὴν ψυχὴν τῆς μικρᾶς καλλιτέχνιδος.

Χάρις εἰς ταύτην τὴν μουσικοπάθειαν, ἡ ὁποία καταφαίνεται ἰδίως εἰς τὸν βραβευθέντα πίνακα. «Τὸ παραμῦθον τοῦ Ἁγίου Ρονάνου», ἡ Ὀδὲτ ἐκέρδισε τὸ Μεγα Βραβεῖον. Ἀλλ' ἡ Ὀδὲτ ἔχει ἤδη βραβευθῆ καὶ εἰς ἄλλους καλλιτεχνικοὺς διαγωνισμούς».

ΑΠΑΝΘΙΣΜΑΤΑ

Ἐκ κυρίου ἀρθροῦ.

«Ὑπάρχει κενόχαινον, πλήρες ἀκανθῶν,» Ἀφ' οὗ εἶναι χαινον πῶς εἶναι πλήρες; Ἡ ἂν εἶνε πλήρες πῶς εἶναι χαινον;

Ἀπὸ εἰδήσιν.

«Ὁ κατάδικος ἐκτίσας τὴν ποινὴν του, ἀπεκεφαλίσθη».

Ὁ ἄνθρωπος ἀπλῶς ἀπεφυλακίσθη. Τὸν ἐκαρτόμησεν ὁ στοιχειοθέτης.

Ἐξ ὄλων τῶν Κυκλάδων ἡ Θήρα εἶνε ἡ πλέον ἰδιορρυθμὸς, ἡ πλέον ἀπότομος, ἡ πλέον παραδόξος ὑπὸ ἔποψιν θεαματικότητος νήσος. Ἡ φαιστειογενής, εἶνε κόκκινη ἀπὸ τὴν λάβαν καὶ λευκὴ ἀπὸ τὴν πορσελίαν. Βράχοι κρημνώδεις ἀλλαχοῦ καὶ ἀλλαχοῦ κομμένοι σὺν ἀπὸ μαχαίρι. Ἡ Θήρα ἐν ἀρχῇ ἦτο κυκλοτερὴς τὸ σχῆμα καὶ πλήρης καλλονῶν νήσος, διὸ καὶ εἰς τὴν ἀρχαιότητα ἀπεκαλεῖτο Στρογγύλη καὶ Καλλίστη. Ἀλλὰ κατόπιν ἐκρήξεως ἠφαιστείου, διαζύγια πρὸ Χριστοῦ ἔτη, κατεστράφη τὸ ἦμισον, ἡ δὲ λάβα κατέκαυσεν ὄλους τοὺς κατοίκους τῆς νήσου, ἀνεροχομένους εἰς 70.000. Καὶ ἔκτοτε ἐγένετο ἡμισέληνος, ὃ δὲ κρατῆρ ἔμεινε εἰς τὸ μέσον. Ἡ ἀποκοπὴ δὲν ἐγένετο διὰ καταβυθίσεως,

Ἡθελεν ὁ γράφων νὰ τὸ χαρακτηρίσῃ ὡς ἄλλοτερον τῶν ἄλλων καὶ τὸ ἐγελοτοποίησε .. Ἀπὸ χρονογράφου. «...Τοὺς ἀσέλγους λύκους» Καὶ παρακάτω: «Τὸ βαλτοστέφανον τῆς ὑπονόμου». Ἀπὸ περιγραφῆς θυέλλης. «Κεραυνὸς κατέπεσεν εἰς τὴν οἰκίαν. Ἄτυχως οὐδὲν θύμα ἐσημειώθη». Ἀπὸ μίαν κριτικὴν σαλάταν κριτικολογίου. Γράφει δι' ἕνα βιολιστὴν. «Εἶνε καβάλλα στὸ ὄργανόν του» Ὡστε ἔχομεν καὶ ἐπιπνον μουσικὴν. Διὰ μίαν σύνθεσιν. «Εἶνε κατανοητικότητος ντοστογεφκιστικῆς». Διὰ ἕνα πιανίσταν. «Ἡ νότα τοῦ ἀποκαλυπτικῆ εἰς φινέσσαν καὶ ἀγγελικὴν ἀπλότητα. Ἡ κομψότης του, ὑψηλῆς περιωπῆς». Νομίζει κανεὶς ὅτι περιγράφει ντάνισιγκ. Ἀπὸ ποιητικόν(;) χρονογράφου. «Τὸ χέρι τοῦ χρόνου ἔσυρε τὸ βαρὺ σκοῦρο κρέπι στὰ ὡς χτέες γελαστὰ γαλαζοῦρανα. Ἐνας πέπλος θλίψεως κάλυψε τὴν πλάση καὶ τὸ βουκοτερό φύσημα τοῦ ἀγέρα...Τὰ κουρσεμένα κλόγια. Μία ἀνείπωτη μελαγχολία, ἕνας καρδιοσπασμός...» Ἀνείπωτα, πράγματι, ἐλ' αὐτά, ποὺ φέρνουν καρδιοσπασμὸ ἀνεπάντεχο, ποὺ γελᾶν ὡς καὶ τὰ γελαστὰ γαλαζοῦρανα

Ο ΑΔΙΕΥΣ

ΤΟ ΗΦΑΙΣΤΕΙΟΝ ΤΗΣ ΘΗΡΑΣ

(ΕΝΤΥΠΩΣΕΙΣ ΕΠΙΣΚΕΠΤΟΥ)

Ἄλλὰ δι' ἀνατινάξεως. Τῷ 196 π. Χ. ἀνεδύθη ἡ Παλαιὰ Καῦμένη, μετὰ Χριστὸν δὲ ἔγιναν ἀναδύσεις νέων νησίδων, τῆς Μικρᾶς καὶ τῆς Νέας Καῦμένης, τῷ δὲ 1866 ἀνεδύθη παρ' αὐτὰς ἄλλη νησίς, ἡ Ἀφρόδεσσα, παρὰ τὸν παλαιὸν κρατῆρα, εἰς τὸν ὁποῖον ἐδόθη τὸ ὄνομα τοῦ τότε Βασιλέως Γεωργίου τοῦ Α'. Ἡ ἤδη ἀναδυθεῖσα γλωσσίς, εἰς ἣν ἐδόθη τὸ ὄνομα Δάφνη, ἀπὸ τὴν ὀνομασίαν τοῦ πρώτου πολεμικοῦ πλοίου, τὸ ὁποῖον ἔσπευσε διὰ νὰ παράσῃ βοήθειαν, ἐσφηνώθη μεταξὺ τῶν ἄλλων, εἰς τρόπον ὥστε νὰ ἀποτελέσῃ ἐν σύνολον. Εἶνε δὲ ἐκτάσεως 1200 μέτρων. Ἐναντι τῆς Θήρας κενταὶ δύο νησίδες, ἡ Θηρασία καὶ τὸ Ἀσπρονῆσι. Σαντορίνη ὀνομάσθη διότι ὑπῆρχεν ἐπὶ νησίδος ἐκκλησιδίου, τιμῶμενον ἐπ' ὀνόματι τῆς Ἁγίας Εἰρήνης. Οἱ ξένοι οἱ καταλαβόντες τὸ μέρος τὸ ἀπεκάλουν Σαντορίνη, ἐξ οὗ καὶ ἔμεινε τὸ ὄνομα. Θήρα δ' ὀνομάζεται, διότι Θήρας ἐκαλεῖτο ὁ βασιλεὺς, ὅστις τὴν κατέλαβε. Εἰς ἀπόστασιν μιᾶς καὶ ἡμισείας ὥρας σῶζονται

τὰ ἑρείπια τῆς ἀρχαίας Θήρας, ἣν ἀπεκάλυψε Γερμανὸς ἀρχαιολόγος. Μεταξὺ Φηρῶν καὶ τῶν νησίδων, αἱ ὁποῖαι ἀνεδύσαν περιφλεγείς, πλέει τὸ ἀτμόπλοιο, τὸ ὁποῖον εἰς διάστημα εἴκοσι λεπτῶν ἀπὸ τὴν Οἶαν ἀγκυροβολεῖ εἰς τὸ ἐπίγειον τῶν Φηρῶν. Εἰς τὴν παραλίαν διακρίνω πληθυσμὸν, ὃν κατόπιν προσεκτικωτέρας παρατηρήσεως ἀντιλαμβάνομαι ὅτι ἀποτελεῖται ἀπὸ ἑκατοντάδα ὄνων καὶ ἡμόνων καὶ ἰσαριθμὸν ἀνηλάτας. Διότι διὰ νὰ ἀνέλθῃ τις τὰς ἑκατοντάδας βαθμίδων, ἐξ ὧν ἀποτελεῖται ὁ ἀνηφορικὸς, ἐλικοειδὴς δρόμος, ὃ ὀδηγῶν εἰς τὴν πόλιν, ἡ ὁποία ὡς διάδημα στεφανώνει τὸν ἠφαιστειογενῆ βράχον, πρέπει νὰ προσεγγίῃ εἰς τὰ ἀσφαλῆ βήματα τοῦ τετραπόδου. Τὰ Φηρὰ κεῖνται εἰς ὕψος 240 μέτρων, κατωθεν δὲ χαίνει κρημνὸς κατακάθετος, ἀπὸ τὰ πλευρὰ τοῦ ὁποῖου ἀπεσπάσθη ἔξαφαισθὲν τριήμα. Σωστὸ Παλαμηδι, μετ' τὴν διαφορὰν ὅτι τὰ σκαλοπάτια ἐδῶ εἶνε ἀναπνευκώτερα, ἐκτάσεως τριῶν βημμάτων ἕκαστον. Ἡ ἀνοδος διαρκεῖ 25 λεπτά. Ἀπὸ τὰ Φηρὰ φαίνεται ἐν ὄλῃ τοῦ τῆ μεγαλοπρεπεῖα τὸ ἠφαιστεῖον. Θέαμα ἐκτυλίσσειται πρὸ τῶν ὀφθαλμῶν μου, μεγαλοπρεπέστατον, μοναδικόν. Εἰς τὸ μέσον τῶν νησίδων ὑπάρχει θόλος ἀναδυθεὶς διὰ τῶν σεισμῶν καὶ ὀπῶν. Ἄνὰ σύντομα διαστήματα γίνεται καὶ μία ἐκρηξις. Πότε μαῦρος καὶ πότε λευκὸς καπνὸς κατὰ περιστροφικὰς τολύπας ἀναθρόσκει, με ἀναδιπλούμενα καὶ ἐκτυλισσόμενα νεφύδρια. Οἱ Θηραῖοι καὶ οἱ Θήριοι ὡς αὐτοκαλοῦνται, διότι εἶνε ἡμερώτατοι ἄνθρωποι—τὰ ὀνόμασαν ὡς ἐκ τοῦ σχήματος «κουνουπίδια». Ἐκάστην ἐκρηξιν μύδρων, ὑδρατμῶν, τέφρας ἢ ὁποῖα ἐκτινάσσεται μέχρι τῶν Φηρῶν, συνοδεύει ἄγριος, παρατεταμένος κρότος. Οἱ κρότοι αὐτοῖ, ὡς οἱ κερανοὶ ἐν ὄρα θυέλλης, ὁμοιάζον ἄλλοτε μετ' ἀστραπόβροντα μακροῦθεν ἀκουόμενα, ἄλλοτε μετ' ἀτμομηχανῆς μηχανομῶν, ἄλλοτε μετ' ὁ κρότον ὃν κάμνουν κάρρα ποῦ ἀδειάζουν πέτρως. Κρότοι συνεχεῖς σχεδόν, διαφόρου ἐνστάσεως, ἐμπνέοντες, ἰδίᾳ τὴν νύκτα, τὸν φόβον. Καὶ ἐν μέσῳ τῶν φαινομένων αὐτῶν μία ἀδιάκοπος ἐντοπιζομένη μεγάλη πυρὰ, ὡς πυρκαϊὰ μόλις ἐκρηγείσα, ἀπὸ τὰ ἔγκατα τῆς ὁποίας ἀναδίδονται ὑδρατμοὶ μετ' ἀερίων καὶ ἐκτινάσσονται λίθοι πεπυρακτωμένοι, οἱ ὁποῖοι ἐπαναπίπτουν ἄλλοι μὲν εἰς τὸν κρατῆρα, ἄλλοι δ' ἐκσφενδονίζονται κατὰ διαφόρους διευθύνσεις εἰς τρόπον ὥστε νὰ νομίζῃ τις ὅτι ἀναφαίνεται νέον στόμιον πυρός. Εἰς ἀρκετὴν ἀπόστασιν ἀπὸ τὸ στόμιον, φλόγες ὡς ν' ἀναδύον ἀπὸ τὰ ἔγκατα τοῦ Ἄδου. Ὡς μία μεγάλη κάμινος φαίνεται τὸ κέντρον. Οἱ ἀρχαῖοι Ἑλληνες ἠφαιστεῖον θὰ εἶδαν διὰ νὰ φαντασθῶν τὸσον μεγαλοπρεπὲς τὸ χαλκεῖστον τοῦ ἠφαιστείου ἐν τῇ κορυφῇ τοῦ Ὀλύμπου. Ὁ θόλος ὑπολογίζεται εἰς ἔκτασιν τεσσαράκοντα περίπου μέτρων. Ἡ θερμοκρασία τῆς λάβας ἣτις ἔχει πυρρικτὸν ὄξυ καὶ ὀσμὴν διοξειδίου θείου, φθάνει μέχρι 900 βαθμῶν.

Τὸ ἠφαιστεῖον ἔχει παροξυσμοὺς με ἔντονα φαινόμενα ἐκρήξεως καὶ ἐκχύσεως, συνεπείῳ τῶν ὁποίων ἐγένετο προέλασις τῆς Β. Α. γλώσσης, τῆς σχηματισθείσης ἐκ τῆς λάβας. Εἰς τὰ δύο ἄκρα τῆς νέας προεκτάσεως φαίνονται ὡς λευκὰ νεφύδρια ὑδρατμοὶ, οἱ ὁποῖοι πυκνοὶ ἀναδίδονται. Ὁ ἄνεμος φέρει τὰ σύννεφα τοῦ καπνοῦ ἀντιθέτως τῆς πόλεως. Ὅταν ὁμως πνέει πρὸς αὐτὴν δὲν εἶναι καθόλου εὐχάριστον ὠθεῖ τὴν ομίχλην πρὸς τὰ ἔκεί. Ὅσον βραδύαζῃ, τὸσον ἡ φωτιὰ γίνεται περισσότερο ὄρατὴ καὶ μεγαλοπρεπῆς. Εἶνε μεγαλειώδες τὸ θέαμα, ἀλλὰ καίφοβερὸν διὰ τὴν ἀκοήν. Μία φαντασμαγορία τῆς φθόσεως με ἐκλάμψεις, καὶ ὁμοβροντίας, καὶ καπνόν. Ἡ φαντασία ὅσον τολμηρὰ καὶ ἂν εἶνε, δὲν εἶνε εὐκολον νὰ ἀναπαραστήσῃ τὴν ἐκρηξιν τοῦ ἠφαιστείου, τὸσον ζωηρὰ ὅσον εἶνε εἰς τὴν πραγματικότητά. Καὶ εἶνε ἡ δρᾶσις τοῦ ἀδιάκοπος, με ἀξομειώσεις κανονικὰς σχεδόν, ὡσὰν ὁ κρατῆρ νὰ εἶνε ἡ καρδιά, ἡ ὁποία με τοὺς φλογολογικούς παλμούς τῆς τὸ κρατεῖ εἰς τὴν ζωὴν. Εἶχα τὸ εὐτύχημα νὰ παρακολουθῆσα τὴν δρᾶσιν τοῦ ἠφαιστείου με ἐν ἰσχυρὸν τηλεσκόπιον, τὸ ὁποῖον ἔχει εἰς τὸ μέγαρόν του— τὸ ὀραιότερον οἶκημα τῶν Φηρῶν—ὁ πολυκατομιμωσιῶχος κ. Γ. Σαρπᾶκης. Ὁ κρατῆρ φαίνεται ἐν ὄλῃ τῇ ἐκτάσει του καὶ ἐν πάσῃ λεπτομερείᾳ. Ἡ ἀπόστασις τοῦ κρατῆρος ἀπὸ τὴν παραλίαν τῶν Φηρῶν εἶνε 200 μέτρα. Οἱ εἰδικοί ἀπεσταλμένοι τοῦ Ὑπουργείου κατώρθωσαν πρὸ τίνος, ὅτε τὸ ἠφαιστεῖον ἦτο εἰς τὴν μεγαλύτεραν του ὕψειν, περίπου εἰς τὸ ἦμισον, νὰ πλησιάσων μέχρις ἀποστάσεως 80 μέτρων. Ὅσον θὰ διαρκῆσῃ ἡ ἐνέργεια τοῦ ἠφαιστείου; Ἄδηλον. Ἡμπορεῖ καὶ ἐπὶ ἔτη, ἂν κρῖνωμεν ἐκ τῆς προηγηθείσης κατὰ τὸ 1866 ἐκρήξεως τοῦ κρατῆρος Γεωργίου Α'. Τὸ ἠφαιστεῖον τότε ἦτο ἐν ἐνεργείᾳ ἐπὶ πέντε ἔτη καὶ ἐπὶ τρία κατόπιν ἐν ὑφέσει. Ὡστε ἂς ὀπλισθῶν με ὑπομονὴν οἱ κάτοικοι, μολοντί ἔχουν τὸσον συνειθίσει, ὥστε δὲν κάμνει πλέον εἰς αὐτοὺς ἐντύπωσιν τὸ ἠφαιστεῖον. Καὶ ὅταν ἀκόμη ἀνεφάνῃ, εἰς τὴν μεγαλειέταν του δηλαδὴ ἔντασιν, δὲν ἀνησύχησαν καὶ πολὺ. Ἐν πάσῃ περιπτώσει, ὁμολογῶ ὅτι ἐπ' οὐδενὶ λόγῳ θὰ ἤθελα, ὑπάρχοντος τοῦ ἠφαιστείου, νὰ εἶμαι κάτοικος τῆς Θήρας. Πέντε ὥρας ἔμεινα καὶ ἠσθάνθη τὰ νεῦρά μου δονούμενα· αἱ βρονταὶ ἰδίως ἐκείναι με ἐκράτουν εἰς διηνεκῆ ἀνησυχίαν. Μία ἀδιάκοπος ἀπειλὴ ἂν ὄχι ἄμεσος τῆς ζωῆς, τῆς ἡσυχίας ὁμως ἐντονωτάτη. Ὅταν ἀπέπλευσεν τὴν νύκτα τὸ ἀτμόπλοιο ἐφαίνετο ὡς ἐν τεράστιον πυροτέχνημα, τὸ ὁποῖον εἰς τὸ σκοτὸς ἐλάμβανε σχῆμα φαντασμαγορικόν. Ἀπομακρυνόμεθα [καὶ ὀλον ἐν ἔσμικρύνετο ἕως ὅτου ἐφάνῃ πλέον ὡς μετέωρον...

ΑΜΑΡΑΝΤΟΣ

ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΚΑΙ ΕΚΘΕΣΕΙΣ

Ἄριστέυς—Γερμενῆς—Ὁδοῦ Φιλελλήνων—Γεραλῆς—Βιτωρίας—

Κοκκίνη—Μποκατσιάμπης—Ροῖλὸς.

Ἡ φθινοπωρινὴ καλλιτεχνικὴ κίνησις ἤρξατο ὑπὸ αἰσίους αἰῶνους. Ἡ πρώτη ἐκθεσις τοῦ κ. Φρ. Ἄριστέως ὑπῆρξε λίαν ἱκανοποιητικὴ. Ὁ καλλιτέχνης δὲν ἀνῆκει οὔτε εἰς τοὺς παλαιούς οὔτε εἰς τοὺς νέους. Ἰσταται εἰς τὸ μεταίχμιον, ἀλλὰ διαφέρει καὶ ἀπὸ τοὺς μὲν καὶ ἀπὸ τοὺς δέ. Διότι ἔχει ἰδίαν προσωπικότητα. Καὶ εἰς τὴν σύλληψιν τοῦ θέματος καὶ εἰς τὴν τεχνικὴν ἐκτέλεσιν εἶνε ἰδιότυπος. Εἶνε ὁ μόνος ἴσως Ἑλληνικὴν καλλιτέχνης, ὅστις μᾶς ἐμφανίζει τὴν φαντασίαν ὡς κύριον παράγοντα τῆς καλλιτεχνικῆς τοῦ ἐργασίας. Οἱ πίνακες τοῦ δὲν ἔχουν τὴν σφραγίδα τοῦ τελείως ἐργασμένου ἔργου· ἀλλὰ πόσον πρωτότυποι εἶνε ὡς ἰδέα, πόσον χαρακτηριστικοὶ ὡς γραμμὴ. Ἐκ τῆς ἑκατοντάδος πινάκων, οὓς ἐκθέτει, μικρῶν τῶν πλείστων κατὰ τὰς διαστάσεις, ἀλλὰ μεγάλων ὡς ἐμπνεύσεις, αἱ συνθέσεις τοῦ ἀποτελοῦν τὴν κυρίαν καὶ πλέον ἀξίαν λόγου ἐργασίαν του. Ὁ κόσμος ὁ μυθολογικός, ὁ κόσμος ὁ συμβολικός κινεῖ τὸν χροστήρα του ἀλλ' ἢ ἀποτύπων εἶνε ἰδική του τῆς ἀορίστου ἰδέας, ἣτις λαμβάνει τὴν ἐπιβλητικωτέραν, τὴν πνευματωδέστεραν τὴν τολμηροτέραν ἐκφρασίαν. Ὁ χροστήρ δὲν γίνεται ἀπλή τοῦ σχήματος καλλιτεχνικὴ ἐκδήλωσις, γίνεται ὁλόκληρος κόσμος σκέψεως. Παρατρέχει τὰς προσωπογραφίας καὶ τὰ τοπεῖα διὰ τὰ σταθῶ πολλὴν ὥραν εἰς τὰς συνθέσεις του, αἱ ὁποῖαι ἀποτελοῦν καὶ τὴν νέαν κατὰ τὸ πλεῖστον παραγωγὴν, μολοντί καὶ τινὰ ἐκ τῶν καὶ ἄλλοτε ἐκτεθέντων εὐχαρίστως τὰ ἐπαναβλέπει τις. Τὸν Ἰησοῦν παρουσιάζει ἐσταυρωμένον εἰς μίαν ἐλαίαν διὰ τὰ δεξιῶν ὅτι εἶνε ὁ διδάσκαλος τῆς εἰρήνης καὶ βλέπει τις σχηματιζομένην ταυτοχρόνως μίαν λύραν, διὰ τὰ δεξιῶν πόσον ἢ διδασκαλία του ἦτο ἀρμονικὴ.

Εἰς ἄλλην εἰκόνα ἢ ἀντίθεσις—ὁ Ἰούδας. Ὁ Ἐωσφόρος εἰκονίζεται ἔχων ὡς βλέμμα ἐν ἄστρον ὁ Χρόνος μὲ ἓνα πόδι τοῦ πατεῖ εἰς τὰ ἐρείπια, ὁ Αὐτόχειρ μὲ μίαν μάχαιραν προτεταμένην, ἢ Ζωὴ μὲ μίαν λαμπάδα ἀναλνομένην κάτωθεν τῆς ὀπίσθεντος τῆς Μοίρας οἱ ἄνθρωποι, τὸ Φθινόπωρον μὲ σύννεφα ἐκπροσωποῦντα τὰ θλιμμένα πνεύματα τὰ ὁποῖα ξεσποῦν εἰς δάκρυα, ἢ Ἀμνηστία μὲ ἐν σῶμα ὀρθομένον πρὸ πετώσ ἐπὶ τῆς ὑδρογοίεο σφαιράς, καταλήγον εἰς ὄφιν, τὴν Ἐρημίαν μὲ μίαν νεκροκεφαλὴν. Ὅλα αὐτὰ εἶνε ἀλληγορικαὶ συμβολικαὶ παραστάσεις, ἀλλὰ προδίδουν ἐν πνεῦμα διὰ τὸ ὁποῖον ὁ ζωγράφος ἐπιστρατεύει ὅλας του τὰς καλλιτεχνικὰς δυνάμεις. Ἡ Προσευχή, ὁ Ἀχέρον

—μία πένθιμος πομπή—ὁ Πιερότος, ὁ Ἀρχάγγελος Μιχαὴλ, τὸ πνεῦμα τοῦ Μπετόβεν, ἔχουν καὶ αὐτὰ μίαν κυριαρχοῦσαν ἰδέαν τὴν ὁποίαν συνδιάζει μὲ ἐν βαθῶν αἴσθημα. Τὸ δεικνύει ἢ Ψυχὴ του—διότικαὶ αὐτὴν μᾶς παρουσιάζει ἀντιαυτοπροσωπογραφίας—ἢ μελαγχολικὴ.

Καὶ εἰς τὰ σκίτσα του—τὰ ἔμβρονα ἄλλων συνθέσεων—φαίνεται ὁ ἀληθὴς καλλιτέχνης. Ὁ Ἀδὰμ καὶ ἡ Εὐὰ εἶνε τὸ πρῶτον τῆς σειρᾶς, ὁ Θάνατος καὶ ἡ Ζωὴ τὸ τελευταῖον. Συμβολίζουν τὸ Α καὶ Ω τῆς ἀνθρωπίνης ὑπάρξεως τὴν ὁποίαν τόσον ζωηρὰ ἀποτυπώνει ὁ κ. Ἄριστέυς.

Ἡ ἐμφάνισις διὰ πρώτην φορὰν τῶν ἔργων ἐνός νέου καλλιτέχνου, ἀξίζει νὰ μᾶς σταματήσῃ, ὅταν μάλιστα ἐμφανίζεται ὄχι μὲ προώρους ἀξιώσεις, ἀλλὰ μὲ πολλὰς χρηστὰς ἐλπίδας. Ὁ κ. Β. Γερμενῆς ἐξέθεσεν ἐν τῷ «Παρθενῶ» 34 ἐλαιογραφίας καὶ ἰσαριθμὰ σχέδια. Γενικῶς εἰς τὰ ἔργα του, ἔχει σχέδιον καλόν, ἀλλ' ὑστερεῖ εἰς χρῶμα, εἰς ἀμόσφαιραν. Τὰ βάθη τῶν εἰκόνων του μονότονα. Ἄλλ' εἶνε εἰς τὴν ἀρχὴν ἀκόμη καὶ ἡ σπουδὴ θὰ ἀναπληρώσῃ τὰς ἐλλείψεις αὐτὰς μὲ τὸν καιρὸν.

Τὰ καλλιτέρα του ἔργα εἶνε ἢ Ἐπιστροφὴ στὸ Χωριό—μία γυναῖκα ἐπὶ ὄνον μὲ τὰ δεμάτια καὶ τὴν κασιόκα τῆς—μία Μοναχὴ στὸ μοναστήρι, μία ἄλλη ἀπαρηθελσα τὰ ἐγκόσσια, εἰς γέρω-μοναχός, ἐκ τῶν τοπειῶν τὸ Σύνεφο—ἂν καὶ δὲν ῥίπτει καμμίαν σκιάν ἐπὶ τοῦ ἐδάφους—καὶ εἰς πολεμικὸς πίναξ παριστάνων πολεμιστὰς οἱ ὁποῖοι διέρχονται ἀεροβολιστὰ τὴν ῥαχὴν ἐνός βουνοῦ. Ἐκ τῶν σχεδίων τὸ Θέρισμα, ἢ Βοσκή, ἢ Χωρικὴ μὲ τὸ παιδί, ὁ Κυνήγος, ὁ Κατάσκοπος καὶ τὸ Σκάψιμο—ἂν καὶ λείπη ἢ κίνησις—εἶνε πολὺ καλά.

Ὁ κ. Γερμενῆς εὐδοκίμει εἰς τὰς ἀγροτικὰς σκηνὰς καὶ εἰς τὴν ἀπεικόνισιν κατοικιδίων ζώων. Εἶνε πολὺ καλὸς ζω-γράφος.

Ὁ κ. Στρατηγόπουλος εἶχε τὴν εὐγενὴ φιλοδοξίαν πρὸς ἐνίσχυσιν τῶν καλλιτεχνῶν καὶ νὰ διαθήσῃ ἐν τῇ ὁδῷ Φιλελλήνων μίαν ἀκατάλληλον ἀντυχῶς αἰθουσαν—ἀποκληθεῖσαν ἐπιανυχέστερον Γκαλερί, ἐνῶ οὔτε στοὰ δὲν δύναται νὰ θεωρηθῇ—εἰς τὴν ὁποίαν νὰ ἐκθέτουν ἐκ περιτροπῆς ἕκαστον μῆνα οἱ ζωγράφοι καὶ

γλύπται. Διὰ τὰ εἶμαι εὐλαμπέστερος, πρόκειται περὶ διακοῦς καλλιτεχνικῆς Ἄγορας, εἰς ἣν ἐκτίθενται παλαιότερα ἄλλα καὶ νέα ἔργα. Γνωστὰ τὰ ὀνόματα τῶν καλλιτεχνῶν. Μαλέας, Λύτρας, Τριανταφυλλίδης—μὲ τὴν προσθήκην ἐνός νέου—τοῦ κ. Π. Καλλιγᾶ. Καὶ διὸ γλύπται, μὲ μικρὰς γλυπτικὰς συνθέσεις, οἱ κ.κ. Ζευγώλης καὶ Σῶχος. Ὁ κ. Μαλέας ἐπαμφοτερίζει τὴν φορὰν αὐτὴν. Ἐκθέτει ἐξπρεσιονιστικὸς πίνακας, τοὺς ὁποῖους ἀντιπαρέρχεται τις μὲ κάποιαν δυσφορίαν, ἀλλὰ μᾶς δίδει τὸ Ἔργαστήρι, τὸν Ἀκρογιαλιά τῆς Μυτιλήνης καὶ τὸ Ἀττικὸ βράδυ, τοῦ ἴσουχα τὸ μάτι ἀναπύεται. Εἶνε ὁ συγκρατημένος, ὁ ἰσορροπημένος ἐδῶ. Ὁ κ. Ν. Λύτρας ἐκθέτει δύο πολὺ καλὰς γραφικὰς ἐντυπώσεις ἐκ τοῦ ἐφετεινοῦ παραθερισμοῦ του εἰς τὴν πατρίδα του Τήνον. Ἐνα ἀγροτικὸ—ἓνα παιδάκι ἐπάνω στὸ φορτωμένο γαϊδουράκι του—γεμάτο φῶς καὶ κίνησιν—καὶ ἐν θαλασσινῷ, τὸ «μπουκάρισμα». Καὶ τὰ δύο παρ' ὄλην τὴν ἀδράν τεχνοπλοῖαν τῶν προδίδουν μίαν μεγάλην καλλιτεχνικὴν ἀντίληψιν, ἰδίως τὸ πρῶτον.

Διὰ τὸν κ. Τριανταφυλλίδην λυποῦμαι διότι μόνον εἰς ἓνα πίνακά του—τὰς Ἐργατίδας τοῦ Αἰγίου—ἤμπορῶ νὰ σταματήσω διὰ τὸν ἐκτιμῆσω. Οἱ ἄλλοι πίνακες τοῦ δὲν λέγουν τίποτε, τίποτε δὲν ἀφίνουν εἰς τὴν ψυχὴν τοῦ θεατοῦ. Ὁ κ. Καλλιγᾶς ἀγαπᾷ τὸ ἀπαλὸν χρῶμα. Τὰ Ἀναφιότικα, τὰ Σπετσιώτικα σπίτια, ὁ Ἅγιος Δημήτρης, τὸ Μοναστήρι—ἀπὸ τὸ ὁποῖον ἔπρεπε νὰ λείπη ἢ φιγοῦρα τῆς γυναικός—καὶ τὸ Κωδωνστάσιον εἶνε ἔργα πολὺ καλά. Αἱ ἀπόψεις συνοικίων καὶ μονῶν τὸν ἐλκύουν. Τὰς ἔχει σπουδᾶσι ἐπιτυχῶς.

Ἡ γλυπτικὴ πενιχρά. Ὡς διάκοσμος κ' ἐδῶ. Ὁ κ. Ζευγώλης, ὁ γνωστός ὡς λεπτότατος καὶ ποιητικώτατος ἐξ ἄλλων ἔργων του, ἐνεπνεύσθη ἀπὸ τὰς Ἰπποδρομίας τοῦ Φαληρικοῦ Δέλτα καὶ μᾶς δίδει δύο ἄλογα, συναγωνιζόμενα διὰ τὰ φθάσουν εἰς τὸ τέμα. Ἡ κίνησις τῶν ἵππων, ἢ στάσις τῶν τζόκευ πολὺ χαρακτηριστικά. Πλαστικωτάτη εἰς κίνησιν καὶ εὐλυγισίαν ἢ Χορευτρία.

Ὁ κ. Σῶχος μὲ τὴν μελαγχολικὴν Προσφυγοπούλάν του καὶ τὴν μυστηριώδη Ἀνατολίτισσάν του μᾶς φανερώνει τὰ μεγάλα καλλιτεχνικά του προσόντα.

Ὁ κ. Ἄπ. Γεραλῆς—ὁ νεώτερος τῆς καλλιτεχνικῆς ξυνορείδος—ἐμφανίζεται διὰ πρώτην φορὰν δι' ἰδικῆς του ἐκθέσεως, μετὰ τριετῆ ἐν Παρισίοις σπουδῆν πρὸς τελειοποίησιν. Καὶ ἐμφανίζεται μὲ ὀλίγα σχετικῶς ἔργα 48, ἐκ τῶν ὁποίων περὶ τὰ 15 εἶνε ἔργα ἐπιβολῆς, δυνάμεως, τέχνης. Τὰ ἔργα τοῦ κ. Γεραλῆ, ἔχουν ἐκφρασίαν, κίνησιν. Δὲν ἐξαντλεῖται εἰς λεπτομερείας αἱ ὁποῖαι κουράζον. Πρὸ παντός—καὶ τὸ τονίζωμεν πρὸς τιμὴν του—ἔμεινε ξένος πρὸς ὄλους τοὺς μοντερνισμοὺς, ἐξωφρενισμοὺς

πρὸς τοὺς ὁποῖους συστρέφονται οἱ νεώτεροι, διὰ τὴν ἀκολουθήσασιν τὴν μόδα, ἣτις ἀποβαίνει ὁ σκοπέλος τῆς καλλιτεχνικῆς τῶν ἐργασίας. Ἐκθέτει ἔργα μὲ θέματα ἀποκλειστικῶς Ἑλληνικά. Ὁ κ. Γεραλῆς εἶνε θετικὸς ζωγράφος. Κυρίως διακρίνεται εἰς τὰς ἀπεικονίσεις τῶν Ἐσωτερικῶν καὶ εἰς τὸ γυμνόν.

Εἶνε εἰς ἀμφότερα πολὺ δυνατός. Εἰς τὴν τέχνην εἶνε δύσκολοι αἱ συνθέσεις καὶ τὰ γυμνά. Τοπεῖα καίσιτσα καὶ νεκρὰς φύσεως ἀντικείμενα τὰ κουτσοκαταφέρουν οἱ περισσώτεροι. Ἡ σύνθεσις, ἢ προσωπογραφία, τὸ γυμνόν, δὲν ἀνέχεται μετριότητος.

Θὰ ἤθελα νὰ ἔλειπον καὶ οἱ δύο πίνακες τῶν φροῦτων—διὰ τὰ ὁποῖα ἔχομεν ἄλλως τε εἰδικώτατον καὶ ὑπέροχον ζωγράφον, τὸν ἀδελφόν του—καὶ τὰ τοπεῖα του, δὲν ἐνθουσιάζουν, ἐκτός δύο πολὺ καλῶν, εἶνε δὲ αὐτὰ τὰ Σιγῆρα καὶ ἢ Ἀλικὴ τῆς Βούλας. Ἀνεπεφύλακτος ὁμοῦ εἶνε ἢ ἐκτίμησις μου διὰ τοὺς ἠθογραφικοὺς τῶν πίνακας, διὰ τὰ ἐσωτερικὰ μοναστηρίων καὶ χωρικῶν οἰκιῶν.

Ὁ κ. Γεραλῆς ἔδωσε τὰ πρωτεῖα, ὡς πρὸς τὴν τοποθέτησιν καὶ τιμὴν, εἰς τὴν Βυζαντινὴν τὴν προσκομίζουσαν θημιάματα εἰς τὴν Ἐκκλησίαν. Ἐχει βεβαίως ἢ εἰκὼν τὴν ἀξίαν τῆς, ἰδίως εἰς τὴν ἀμφίεσιν. Ἡ προτίμησις μου φέρεται εἰς ἄλλους πίνακας περισσώτερον ἐκφραστικούς. Εἶνε δὲ αὐτοὶ τὰ «Παλαιὰ ἐνθύμια» τοῦ ἐνθυμίζοντος τόσον πολὺ καὶ ὡς θέμα καὶ ὡς τεχνοπλοῖα μὲ τὸν καθαρὸν χρῶμα τὸν Θ. Ράλλον, ἢ «Τελευταία Ἑλπίς» μὲ τὴν ἐπιτυχεστάτην στάσιν τὴν γεμάτην κίνησιν, ἢ ὁποῖα ἂν καὶ δὲν φαίνεται τὸ πρόσωπον ἐκφράζει ὅλην τὴν ἀπέλιπτα τρικυμίαν ἣς εἶνε ναυαγίον καὶ τὴν προσφυγὴν εἰς τὴν θεῖαν ἀντίληψιν. Ἡ Νουκοκυρὰ καθαρίζουσα τὰ χαλκώματα εἶνε ἀριστον ἔργον. Αἱ «Ἀσχοῖα τοῦ σπητιοῦ» ἀρετὰ χαρακτηριστικόν, θὰ εἶχον ὁμοῦ τὰς ἐπιφυλάξεις ὡς πρὸς τὴν στάσιν τῆς χωρικῆς ἀπὸ ἀπόψεως αἰσθητικῆς. Ἡ «Ἐυλάβεια»—τὸ ἄναμμα τοῦ κεριοῦ ὑπὸ χωρικῆς—συμπληρώνει τοὺς καλοὺς πίνακας τῶν Ἐσωτερικῶν. Ἀπὸ τὰ γυμνά, τὸ «Μετὰ τὸ λουτρὸν» γυναικεῖον σῶμα εἶνε πολὺ θερμόν, καλλιτεχνικόν. Ἡ Βαχχίς ἢ κοιμωμένη, ὁ Μικρὸς καμακιάρης, ἢ Ἀνοιξίς—γυμνά μὲ τὸ φῶς τοῦ ὑπαίθρου συνδυασμένα—καὶ ὁ Κουρασμένος μὲ τὸ ὠραῖον φόντο ἀπὸ στάχνα καὶ καλά ἔχουν σχεδιασθῆ καὶ ἐπιτυχῶς χροματισθῆ.

Εἰς τὸ ξενοδοχεῖον «Σπλένιτ», ὁ κ. Μ. Βιτωρίας ἐκθέτει μερικὰ μικρὰ σκίτσα του καὶ τύπους Παρισινούς. Εἰς τὰ σκίτσα μὲ ὀλίγας γραμμὰς χαρακτηρίζει τὰ πρόσωπα, καὶ παρουσιάζει κάποτε τὴν ἐλαττωματικὴν τῶν ὄψιν, χωρὶς νὰ τὰ παραμορφῶναι διὰ τῆς ὑπερβολῆς. Εἰς τὰς προσωπογραφίας του παρουσιάζει τὰ μάτια ὅλα λοξὰ ἢ στραβίζοντα. Ὁ «Τρελλὸς» εἶνε τὸ καλλιτέρον του, ὡς καὶ οἱ ἄστεγοι, οἱ

κοιμωμένοι επί ενός πάγκου. Είνε εκθεσις μάλ-
λον Παρισινή, παρά Ελληνική.

Ἡ δεσποινὶς Νίτσα Κοκκίνη, μαθήτρια τοῦ
κ. Ν. Λύτρα, δίδει δείγματα τριετοῦς σπουδῆς
εἰς πίνακας, οἱ ὁποῖοι δεικνύουν μίαν καλλιτε-
χνικὴν προσπάθειαν, ἀξίαν ἐκτιμῆσεως.

Ὁ Ὀλυμπος ἐν ὄρει δύσεως—ὁ ὁποῖος διὰ
πρώτην φορὰν ἀπεικονίζεται ὑπὸ ζωγράφου—
ἡ Εἰσοδος εἰς τὸ χωριό, τὸ Μελέμι εἰς τὴν Ρα-
φίνα, τὸ Ψάρεμα τῶν καθουριῶν, τὸ Χέλι με-
γαλήνην, ὁ Ἀργαλιὸς, τὸ Λιμάνι τῶν Πατρῶν
μετὰ βροχὴν, τὰ Ρόδια καὶ ἡ προσωπογραφία
τοῦ κ. Τσακασιάνου ξεχωρίζουν ἀνάμεσα εἰς τοὺς
ὑπερεκατὸν πίνακας τῆς.

Ὁ κ. Μποκατσιάμπης, ὁ ἀκόουρατος καὶ πα-
ραγωγικώτατος τοπιογράφος ἐκθέτει τὰ ἔργα
τῆς ἐφετεινῆς ἐργασίας του, εἴκοσι, ἐν μέσῳ
τῶν ἄλλων, τὰ ὁποῖα κοσμοῦν τὸ ἐργαστήριόν
του. Καὶ εἰς τὰ ἔργα αὐτὰ διακρίνει τις τὴν
αὐτὴν ποιητικὴν ἀντίληψιν εἰς τὰ τοπεῖα καὶ
τὰς θαλασσογραφίας διὰ τὰ ὁποῖα ὁ κ. Μποκα-
τσιάμπης ἔχει εἰδικότητα σπανίαν. Αἱ Τελευταῖαι
ἀκτίνες, τὸ Κόκκινο σπίτι, αἱ Λεῦκες, τὸ Πόρ-
το, τὸ Ἡλιοβασιλεῖμα, στὸ Πέλαγος, ἡ εἰσοδος
εἰς τὸ Μον-Κερὸ τῆς Κερκύρας—διὰ τὰ πε-
ριορισθῶ εἰς τὰ καλλίτερα μόνον—ἀποτελοῦν
μίαν νέαν σειρὰν ἢ ὁποῖαπροσθέτει νέαν ἀξίαν
εἰς τὸ ἔργον τοῦ κ. Μποκατσιάμπη, τὸ τόσῳ
συμπαθητικόν, τεχνικόν καὶ Ἑλληνικώτατον.

Ἀφῆκα τελευταίαν, ὡς τὴν ὄραιωτέραν κα-
τακλεῖδα τῆς φθινοπωρινῆς περιόδου τὴν
ἐκθεσιν τοῦ κ. Γ. Ροῖλῶ, ἣτις καταλαμβάνει
ἐν πνευρῇ παρατάξει τὴν μεγάλην αἴ-
θουσαν τῆς Σχολῆς τῶν Καλῶν Τεχνῶν
ἐν τῷ Πολυτεχνείῳ. Ὁ κ. Ροῖλῶς κατήλθεν
εἰς τὸν καλλιτεχνικὸν στίβον ἀνοπλος.
Κρατερός καὶ δεξιώτατος χειριστὴς τοῦ
χορστῆρος, εἶναι ὁ κατ' ἐξοχὴν ἀντιπρόσωπος
τῆς σοβαρᾶς, τῆς μελετημένης, τῆς Ἀκαδημαϊ-
κῆς τέχνης. Εἰς τὴν ἐκθεσίν του ὑπάρχουν καὶ
συνθέσεις καὶ τοπεῖα καὶ προσωπογραφίαι καὶ
θαλασσογραφίαι. Ἡ λεπτότης τῆς ἐπεξεργασίας
ἀμιλλᾶται πρὸς τὴν δυνάμιν του σχεδίου καὶ
τὴν ἁρμονίαν τοῦ χρώματος. Εἶναι καλλιτέχνης
μὲ αὐτοπεποίθησιν. Ἡ χεὶρ του εἶνε ἀσφαλὴς.
Εἰς τὸ σχέδιον εἶναι ὁ διδάσκαλος, ὁ γνωρίζων
τὰ μυστήρια τῆς τέχνης.

Δύο πίνακες κυριαρχοῦν. Ὁ εἰς ἐμπνευσμένους
ἐκ τῆς ἀρχαίας τραγωδίας, ὁ ἄλλος ἐκ τοῦ δρά-
ματος τῶν Παθῶν. Ὁ Ἰππόλυτος καὶ ὁ Χρι-
στός. Εἰς τὸν Ἰππόλυτον θανατίζει τις τὴν τε-
τραδὴ τῶν ἀλόγων, τὰ ὁποῖα μετὰ τὴν προσο-
χὴν ἐμελέτησεν. Τὰ ἀπεικόνισε εἰδυσεκόλους καλ-
πασμούς μετ' ἐμποδίων. Ἡ κλίσις τοῦ σώμα-

τος τοῦ Ἰππολύτου, φυσικωτάτη, ἀποδίδουσα
ἐπιτυχῶς ὅλην τὴν δρατικὴν σκηνήν. Ἐπίσης ὁ
καλλιτέχνης κατώρθωσε νὰ ὑπερπληρῆσῃ ἕνα
σκοπεῖον, τὴν προσήκουσαν τῶν ποδῶν τῶν
Ἰππων κίνησιν εἰς τρόπον ὥστε συγχρόνως ν'
ἀποτελεῖται ἐν σύμπλεγμα ἁρμονικόν. Εἶναι
ἔργον ἐπιβολῆς, πολὺ ψυχολογημένον, ἀντάξιον
τῆς φήμης τοῦ καλλιτέχνου, τοῦ διακριθέντος
εἰς ἀπεικονίσεις πολεμικᾶς.

Τὸ «Χαῖρε Ραββί», εἶνε πίναξ χαρακτη-
ριστικώτατος. Ὁ Ἰησοῦς γαλήνιος, θεῖος ὁ Ἰ-
σοῦδας, ὄψις προδοσίας. Ἡ στάσις τοῦ πρώτου,
ἐν δράμα μετὰ τὸν δύσκολον ἀλλ' ἐπιτυχῆ φωτι-
σμὸν ἐκ τῶν ἄνωθεν. Ἡ στάσις τοῦ δευτέρου
ὑπουλος. Ἐν ζωντοῖστο ὄχι μόνον φωτισμοῦ,
ἀλλὰ καὶ ψυχικόν. Καὶ εἰς ἄλλος μικρότερος
πίναξ παριστᾶν τὸ Ἄγιος τὸ μητρικὸν τῆς
Παναγίας μετὰ τὴν Ἀποκαθήλωσιν δίδει μίαν
βαθεῖαν συγκίνησιν μετὰ τὴν μυστικοπάθειαν ἣ-
τις τὸ περιβάλλει. Ἐν σκίτσο τῆς Μπουμπου-
λίνας ἐφίππου ἠγουμένης πολεμιστῶν ἐν
Ἄργει εὐχῆς ἔργον θὰ ἦτο ἂν ἐξετελεῖτο εἰς μέ-
γα σχῆμα.

Ἡ Κυρία μετὰ τὰ ρόζ, ὁ Ταβουλάρης ὁ ὁ-
ποῖος εἶναι τόσῳ φυσικὸς ὥστε νομίζετε ὅτι θὰ ὁ-
μιλήσῃ μετὰ τὴν χαρακτηριστικὴν πτυχὴν τῶν χει-
λέων καὶ ἡ αὐτοπροσωπογραφία του διαπιστώνουν
τὴν ἐξαιρετικὴν τοῦ καλλιτέχνου ἰκατότητα εἰς τὸ
πορτραῖτο, μετὰ τὸ ἄσφογον σχέδιον. Ἐπίσης μία
κεφαλὴ γραιίας τοῦ πλέκει, ἕνα φωτεινότερον,
ἀντιθέτως, παιδιοῦ κεφάλι, ἡ κεφαλὴ τῆς πεθα-
μένης, ἡ νταντὰ καὶ ὁ μπεμπές, ἔχουν μεγάλην
ἐκφρασιν.

Ἀλλὰ καὶ εἰς τὸ τοπεῖον ὁ καλλιτέχνης ἐπε-
δόθη μετὰ πολλῆς ἐπιτυχίας, ἀνταξίας πρὸς τὴν
ἀγάπην ἣν ἠσθάνθη πρὸς τὴν Ἑλληνικὴν φύ-
σιν. Ὁ Ἐλαιὼν, ὁ Ἀη.-Νικόλαος τῶν Μεθάρ-
των, στὸ Πηγάδι, τὸ Καρτέρι, ὁ Μπάμπια Γι-
ῶργος μετὰ τὸ μοσχάρι του, ὁ ἀνηφορικὸς δρό-
μος τῆς Ἀκροπόλεως μετὰ τὴν ἀποψιν τῆς πό-
λεως, ἡ Ἡρωϊνὴ ὁμίχλη, τὸ παιδί τοῦ κάθεται
κοντὰ εἰς τὴν θάλασσαν, αἱ Φλέβες, αἱ Νεο-
βαμένες βάρκες, εἶναι τὰ καλλίτερα ἀπὸ τὴν
μεγάλην σειρὰν τοπεῖων καὶ θαλασσογραφῶν,
τὰ ὁποῖα ἐκθέτει ἀπὸ διάφορα μέρη τῆς Ἑλ-
λάδος. Διότι ὁ κ. Ροῖλῶς δὲν περιορίσθη νὰ ἀ-
πεικονίσῃ τοπεῖα μόνον Ἀττικὰ. Ἐφθασε μέχρι
Μ. Ἀσίας, διὰ τὰ μᾶς δώσῃ δύο ὄραιους τύ-
πους, ἕνα γέροντα τοῦ Ὀτουράκ καὶ ἕνα Τσέτην
ἐφίππον. Καὶ οἱ δύο αὐτοὶ πίνακες εἶνε ἔργα
ἀναμφισβητήτου καλλιτεχνικῆς ἀξίας.

Ἐν γένει ἡ ἐκθεσις τοῦ κ. Ροῖλῶ ἀποτελεῖ
μίαν μεγάλην καὶ σοβαρὰν καλλιτεχνικὴν ἐργα-
σίαν ἀξίαν μεγάλης ἐκτιμῆσεως. Ὁ κ. Ροῖλῶς
εἶνε πάντοτε ὁ μετριόφρων, ὁ μελετημένος ὁ ἀ-
ληθινὸς καλλιτέχνης, ὁ ὁποῖος ἀφιερῶθη ἐξ ὁ-
λοκλήρου εἰς τὴν τέχνην καὶ ζῆ μέσα εἰς τὰ
βάθη τῶν μυστηρίων τῆς.

Δ. Κ.

Ἑ ΓΡΑΜΜΑΤΑ ΚΑΙ ΤΕΧΝΑΙ

ὑπὸ τῆς Ἐπιτελικῆς ὑπηρεσίας τοῦ Στρατοῦ εἶχε
προκηρυχθῆ διαγωνισμὸς διὰ τὴν κατασκευὴν ἀνα-
μνηστικῶν Ἡρώων. Ἐνεκρίθησαν ὑπὸ ἐπιτροπῆς
ἐκ καλλιτεχνῶν καὶ ἀξιωματικῶν τὰ ἑξῆς προπλά-
σματα :

Διὰ τὴν Δοῖράνην ἐβραβεύθη παμψηφεί τὸ πρό-
πλασμα τὸ ὑποβληθὲν ὑπὸ τοῦ κ. Ἀντ. Λόχου. Τὸ
μνημεῖον παριστᾶ τὴν Νίκην πτερωτὴν κρατοῦσαν
ξίφος, θὰ στοιχίσῃ δὲ 500,000 δραχμᾶς.

Διὰ τὸ Ἡρῶν Κιλκίς ἐβραβεύθη ὁ κ. Γ. Δημη-
ριάδης, Ἀθηναῖος, εἰς ὃν καὶ ἀνετέθη ἡ ἐκτέλεσις
ἀντὶ 800,000 δραχ. Τὸ βραβευθὲν εἶνε τὸ εἰκοστὸν
ἐκ τῶν ὑπ' αὐτοῦ ἐκτελεσθέντων. Παριστᾶ τὸν τελευ-
ταῖον στρατιώτην.

Διὰ τὸ Ἡρῶν Γιαννιτσῶν ἐνεκρίθη τὸ ὑπὸ τοῦ κ.
Γ. Ζενγώλη ὑποβληθὲν ἀντὶ 800,000 δραχμῶν.

Ἡ κλαπέισα πρὸ ἐννέα ἐτῶν περιέπου κεφαλὴ
τῆς Ὑγείας ἐκ τοῦ Μουσείου Τεγέας ἀνευρέθη συνε-
πεῖα καταγγελίας εἰς τὸ χωριὸν Ρκίζα τῆς Κορινθί-
ας, ἐνθα τὴν εἶχον τεθαμμένην οἱ συγγενεῖς τοῦ ἐν
προφυλακίσει καθηγητοῦ Μπίμπα. Ἡ κεφαλὴ κατ'
ἄλλους εἶναι ἔργον τοῦ Σκόκα, κατ' ἄλλους τοῦ Πρα-
ξιτέλους, θεωρεῖται δὲ ἀνωτέρη καὶ τῆς κεφαλῆς τῆς
Ἀφροδίτης τῆς Μήλου. Τὴν εἰκόνα αὐτῆς ἐδημοσι-
εύσαμεν ἐν τῇ «Πινακοθήκῃ» τοῦ Μαρτίου τοῦ 1917
Ἡ ἀξία τῆς ὑπολογίζεται εἰς 50 ἑκατομμύρια δραχ-
μᾶς.

Ἀπέθανεν ὁ διακιριμένος Ἑλληνιστὴς Κων.
Λάσκαρις, γυμνασιάρχης διαπρέφας ὡς συγγραφεὺς
καὶ ὡς διδάσκαλος τῶν Ἑλλήνων γραμμάτων.

Ἀπέθανεν τῇ 1 Ὀκτωβρίου ὁ Ἐμμανουὴλ Λυ-
κούδης, ἐπιφανὴς κατέχων θέσιν ἐν τῇ θεραπείᾳ τῆς
Θέμιδος καὶ τῶν Μουσῶν. Διεκρίθη ὡς συγγραφεὺς
διὰ τὴν γλαφυρότητα καὶ χάριν. Ἐκτὸς ἐπιστημονι-
κῶν συγγραφῶν, ἔγραψε σειρὰν ἐκλεκτῶν διηγημά-
των, ὡς καὶ Ὀδοιπορικὰς ἐντυπώσεις. Εἰς παλαιο-
τέραν ἐποχὴν, συχνὰ ἐδημοσιογράφη. Πνεῦμα σπιν-
θηροβόλον, κρίσις ἀσφαλὴς, ἀφηγητῆς ἀκυστικῶς,
εὐγενῆς τὴν ψυχὴν.

Δύο καλλιτεχνικαὶ ἐκθέσεις Ἑλληνικαὶ ἐγένοντο
ἐν Παρισίοις. Τῆς κ. Φλωρᾶ-Καραβία, ἣτις ἐπέστρε-
ψεν ἐξ Ἀμερικῆς, εἰς τὰς κυριώτερας πόλεις τὰς ὁ-
ποίας ἐξέθεσεν ἔργα τῆς, καὶ τοῦ κ. Γ. Βιώκου.

Ἐπὶ τῇ τριακονταετηρίδι τοῦ θεατρικοῦ στα-
δίου τοῦ Γρ. Ζενοπούλου παρεστάθη τὸ πρῶτον δρά-
μα τοῦ «Ψυχοπατέρας» καὶ ἐξεδόθη πανηγυρικὸν τεῖ-
χος ὑπὸ τῆς Ἐταιρείας τῶν θεατρικῶν συγγραφέων.

Τὸ βραβεῖον Νόμπελ τῆς λογοτεχνίας διὰ τὸ ἔ-
τος 1925 ἀνενεμήθη εἰς τὴν Νορβηγὸν ποιήτριαν καὶ
συγγραφεῖα Σίγριδ Οὐνδσετ, τῆς ὁποίας τὸ μυθιστό-
ρημα «Χριστίνα Λαβρανδόττερ» θεωρεῖται ἀπὸ τὰ
ἀριστουργήματα τῆς Σκανδιναβικῆς φιλολογίας. Εἰς
τὰ ἔργα τῆς ἡ Οὐνδσετ φαίνεται πολὺ ἐπηρεασμένη
ἀπὸ τὸ περιφημον ἔργον «Γένος καὶ χαρακτῆρ» τοῦ
Ὀττο Βάινινγκερ. Τὰ περισσότερα τῶν ἔργων τῆς
ἀσχολοῦνται μετὰ τὴν ψυχολογίαν τῶν παιδῶν.

Γάλλοι ἀρχαιολόγοι ἀνέσκαψαν πλησίον τῆς

Σμόνης τὴν ἀρχαίαν πόλιν Θεωνίας, ὅπου ὑπῆρχεν
ὁ τάφος τοῦ Ἀνακρέοντος.

Ἐν Βελεστίνῳ ἐνεργεῖ ἀνασκαφῆς ὁ κ. Ἀρ-
βανιτόπουλος εἰς τὸν ἐκεῖ μέγαν ναὸν τοῦ Διὸς.

Ὁ Γερμανὸς καθηγητῆς Γκρίμε κατώρθωσε ν'
ἀναγνώσῃ ἐν Σινᾷ τὰς ἀρχαίας πλάκας ὡς ὁ Μωϋσῆς
κατέθεσε πρὸς τιμὴν τῆς θυγατρὸς τοῦ Φαραῶ, ἣτις
ἔσωσεν αὐτὸν ἐκ τοῦ Νεῖλου. Ἐκ τῆς ἀναγνώσεως
ἐπέσθη δὲ ὁ Μωϋσῆς ἦτο, ὄχι μυθικόν, ἀλλ' ἱστορι-
κὸν πρόσωπον.

Κατὰ τὴν ἐκθεσιν τῶν Διακοσμητικῶν Τεχνῶν
ἐν Παρισίοις ἡ Ἑλλὰς ἔτυχεν ἐξαιρετικῶν τιμῶν.
Ἀντεπροσωπεύθη διὰ δύο μελῶν εἰς τὴν Ἑλλανόδι-
κον ἐπιτροπὴν, τὸ κερίπερον τῆς ἐτιμήθη διὰ τοῦ
μεγάλου βραβείου. Ὁ ἀρχιτέκτων κ. Σκουριανός, καὶ
οἱ καλλιτέχναι κ. κ. Λουκίδης, Γαλάνης καὶ Ράλλης
ἐτέθησαν ἐκτὸς συναγωνισμοῦ. Διπλώματα ἀνενεμή-
θησαν εἰς τὴν κ. Ἑλπίδα Καλογεροπούλου, εἰς τὸν
ζωγράφον κ. Κογεβίναν καὶ εἰς ἐκθέματα τῆς κ.
Ζυγομαλά, τῆς «Προόδου», τοῦ Λυκείου τῶν
Ἑλληνίδων καὶ τῶν κυριῶν Πολίτου καὶ Βαλαωρί-
του. Ἡ Τουρκία δὲν ἔλαβεν οὐδεμίαν ἀπολύτως
διάκρισιν. Ἐν ὅλῳ ἐπεσκέφθησαν τὴν ἐκθεσιν
16,000,000 ἄτομα.

Μετ' ὀλίγων μηνῶν συμπίπτει ἡ ἐννενηκονταετη-
ρίς ἀπὸ τῆς γεννήσεως καὶ τριακονταετηρίδς ἀπὸ τοῦ
θανάτου τοῦ Ἀχιλλέως Παράσχου. Οἱ φίλοι καὶ θαν-
μασταὶ του ἐπιθυμοῦντες νὰ τιμήσουν ἀπὸ κοινῆς τὴν
μνήμην του, συνέστησαν ἐπιτροπὴν κατὰ τὸ πλεῖστον
ἐκ τῶν μάλλον συνθεθέντων μετ' αὐτοῦ, πρὸς ἀνάλο-
γον ἐκδήλωσιν τῶν αισθημάτων, ἅτινα ἐνέπνευσεν εἰς
τὸ Πανελλήνιον ἡ ἐθνικὴ του Μούσα. Ἡ ἐπιτροπὴ
αὕτη, πρὸς ἣν δύνανταν ν' ἀποτανθῶσιν οἱ ἐπιθυ-
μοῦντες νὰ συντελέσωσιν εἰς τὴν περιφανεστέραν ἐκ-
δήλωσιν τῆς ἐθνικῆς εὐγνωμοσύνης, ἀπετέλεσθη ἐκ
τῶν κ. κ. Χ. Ἀγγίνου, Θ. Βελλαντίου, Ι. Λαμβέρ-
γη, Γ. Δροσίνη, Δ. Καμπύρογλου, Α. Κόρου, Δ.
Λαμπράκη, Σ. Μενάρδου, Θ. Νικολοῦδη, Π. Νιρ-
βάνη καὶ Κ. Παλαμᾶ.

Ἡ ἐπιτροπὴ πρὸς ἀπονομὴν τοῦ βραβείου τῆς κ.
Μαρίκας Κοτοπούλη ἐκ πεντακισχιλίων δραχμῶν διὰ
τὸ καλλίτερον ἑλληνικὸν ἔργον τῆς ἐφετεινῆς θεα-
τρικῆς περιόδου ἔκρινε ὡς τοιαῦτα διὰ μὲν τὸ δράμα
τὰ «Ἀρραβωνιάσματα» τοῦ κ. Δημ. Μπόγγη, διὰ δὲ
τὴν κομωδίαν τὸ ἔργον «Δακτυλογράφος ζητεῖ θέσιν»
τοῦ κ. Μωραϊτίνη.

Τὰ δύο Ὁδῆα ἦν ἴσαν τὰς ὀχθίστους τῶν διὰ
τὴν διοργάνωσιν δὲ συνέστη Σύλλογος συναυλιῶν.
Λίδονται ἤδη ἑβδομαδιαία συμφωνικαὶ συναυλίαι
μὲ ἐπαναλήψεις τῆς ἐπομένης ἡμέρας. Ἀτυχῶς αἱ
τιμαὶ εἶναι δυσπρόδοτοι, περιορίζεται δ' οὕτω ἡ δι-
άδοσις τοῦ μουσικοῦ αισθημάτων, μεταβληθέντος τοῦ
Συλλόγου εἰς ἐμπορικὴν ἐκμετάλλευσιν, τῆς ὁποίας
προῖσταται ἄμοσος ἐπιχειρηματίας.

Ὁ διάσημος Πολωνὸς κλαβίνας κ. Γκοτόφ-
σκη εἰς τὸ ρεσιτάλ τὸ ὁποῖον ἔδωκε εἶδε τὴν μεγα-
λήν του μουσικότητα. Ἡ τέχνη του διεκρίνεται κυ-
ρίως διὰ τὴν ἀκαλόγητον καὶ τὴν ἐπιπέδον, καὶ τὴν εὐ-
χέρειαν ἣτις δὲν ἔχει τίποτε τὸ κοινὸν μετὰ τοὺς ἀκρο-
βατισμούς εἰς οὓς ἀρέσκονται μερικοὶ νεωτερισταί.

Ἄπ Γεραλή

Ἡ νοικοκυρά

ΝΕΑΙ ΕΚΔΟΣΕΙΣ

Γνωμολογία ὑπὸ Γ. Φιλαρέτου. Συλλογὴ σκέψεων καὶ γνωμῶν τῶν σοφῶν τῆς ἀρχαϊότητος μεθοδικῶς κατεταγμένων—πολύτιμος ὁδηγὸς διὰ τὴν ζωὴν τοῦ ἀνθρώπου. Συνοδεύονται τὰ γνωμικά με ἀποσπάσματα ἀρχαίων συγγραφέων. Ἔργον χρησιμώτατον. Ἐκδότης Α. Πάσας.

Γε. Στεφάνου. Ἡ Γυναίκα ὡς σύζυγος καὶ ὡς ἐρωμένη. Ἐλευστικαὶ ἀφηγήσεις περὶ τοῦ γάμου καὶ τοῦ ἐρωτος διὰ μέσου τῶν αἰώνων, μετὰ ἱστορικῶν γεγονότων.

Στανιάλ. Τὸ Κόκκινο καὶ τὸ Μαῦρο. Μετάφρασις Π. Χάρη. Ἐκδότης Μ. Ζηκάκης.

Γκὺ ντε Μωπασσάν. Ὁ Φιλαράκος. Μυθιστόρημα. Ἐκδότης Μ. Ζηκάκης.

Δ. Μπαλάνου. Εἶναι ἀναγκαῖα ἡ σύγκλησις Οἰκουμένης οὐνόδου;

Ἀρ. Ἀνδρονίκου. Τί ἐστὶ Μπλοσεβικισμός. Ἀφηγήσεις αὐτότου, προκαλοῦσαι τὴν φρίκην διὰ τὴν καταστροφῆς ἐφ' ἧν ἐθεμελιώθησαν τὰ Σοβιέτ.

Ὁ γνωστὸς Κερκυραῖος λόγιος κ. **Ἡλίας Σταύρου** ἐξέδωκε εἰς τομίδιον ὑπὸ τὸν τίτλον «**Ἰόνιος Ἀῦρα**» περὶ ποιήματα τοῦ, διηγήματα καὶ μύθους, ὅλα γραμμένα με μίαν εὐλικρινῆ ποιητικὴν διάθεσιν καὶ με μίαν ἀνθρωπιστικὴν εὐγένειαν. Φανερόντι τὴν ἀγάπην τοῦ πρὸς τὴν φύσιν καὶ τοὺς ἀνθρώπους. Διακρίνεται διὰ τὴν ἀπλότητα τῆς ἐκφράσεως, ἀλλὰ καὶ διὰ τὸν πλοῦτον τῶν ἰδεῶν, προσκυνητῆς καὶ λάτρης τοῦ ὁραίου. Τὸ ἔργον τοῦ κ. Σταύρου ἔχει καὶ μίαν πρωτοτυπίαν. Κοσμεῖται ἀπὸ εἰκόνας ἐπιφανῶν Κερκυραίων.

Δεων. Ζώη. Ὁ Ἅγιος Διονύσιος ὁ ἐκ Ζακύνθου. Μελέτη ἱστορικὴ καὶ βιογραφικὴ. Ἐκδοσις β'. ἐξαντληθείσης τῆς α'. ἐπὶ τῇ βάσει νεωτέρων ἱστορικῶν πληροφοριῶν.

ὑπὸ τῆς ἐν Ἀλεξανδρείᾳ ἐκδοτικῆς Ἑταιρείας «**Γράμματα**» ἐξεδόθησαν τὰ ἐξῆς νέα ἔργα.

Κώστα Τσαγκαράδα «Χικαριά». Σειρὰ διηγημάτων τῶν Φελλάγων καὶ τῶν νομάδων.

Γ. Κιτροπούλου. Ἡρόδοτος. Χριστουγενιάτικον ἐπαναστατικὸν διήγημα.

Π. Γεννοῦ. Μαῦρα ῥόδα. Μία σειρά ὀκταστίχων ποιημάτων.

Χ. Νομικοῦ. Ἀνατολὴ καὶ Ἰσλάμ. Ἱστορικαὶ ὁμιλίαι.

ὑπὸ τοῦ ἐκδοτικοῦ βιβλιοπωλείου «**Λογοτεχνία**» (Στοὰ Φέξη 4) ἐξεδόθησαν — **Μπωντελαίρ. Ὁ μικρὸς γητευτής** — **Δελλί Ἀδάμ. Σκληρὸς ἱστορικός.** — **Ἄρντ. Γιὰ τὴν εὐχαριστήσῃ τὴν γυναῖκα τοῦ, διήγημα.**

Ἀπὸ τὸν θρόνον τοῦ **Ἀχιλλέως** ὁ κ. **Δεων. Ραζέλος** ἐνεπνεύσθη ἐν ἐπικόν ποιήματι, τὸ ὁποῖον συνδυάζει τὴν ἐμπνευσίαν καὶ τὴν παράδοσιν. Εἰς τὴν ἐποχὴν μας εἶναι σπάνια τὰ ἐπὶ καὶ δι' αὐτὸ τὸ ἔργον τοῦ κ. Ραζέλου ἔχει ἐξαιρετικὴν σημασίαν εὐτυχῶς δὲ καὶ ἐξαιρετικὴν ἐπιτυχίαν. Ἡ ὑπόθεσις στρέφεται περὶ τὸν ἔρωτα καὶ τὸν θάνατον τοῦ ὁραϊοτέρου τῶν ἀρχαίων ἡρώων. Εἶναι κατὰ τὴν ἔκφρασιν τοῦ ποιητοῦ μία συμφωνία τόνου.

Ι. Πετρίδου. Τὸ Ἔθνος, ἡ ἐκπαίδευσις, ὁ κομμουνισμός. Ἀρθὰ δημοσιευθέντα εἰς Ἀθηναϊκὰς ἐφημερίδας. Καταδεικνύει τοὺς κινδύνους, οὓς ἐκφυμονεῖ ἡ ἐγκληματικὴ δράσις ἐκπαιδευτικῶν τινῶν λειτουργῶν, οἱ ὅποιοι διευθύνουν σημερινὴν παιδείαν.

Τὸ πρόβλημα τῆς στέγης, ὑπὸ Πλ. Δρακούλη. Μία ἐνδιαφερόντα μελέτη, ἀφορῶσα τὴν ἀνεπάρκειαν τῶν οἰκιῶν, ἥτις εἶνε μεγάλη. Κατὰ τοὺς ὑπολογισμοὺς τοῦ, ἀπαιτοῦνται 100,000 οἰκίαι ἐν Ἑλλάδι, ἀναλόγως τοῦ πληθυσμοῦ τῆς, δι' ἧς ἐκάστη οἰκογένεια θὰ ἔπρεπε νὰ συνεισφέρει 6000 δρα, Ὁ κ. Δρακούλης προτείνει τὴν ἴδριον ἀγοροπόλεων καὶ ὑποδεικνύει πρακτικώτατον σύστημα.

Ἀλκης Θρυλός. Κριτικὸς Μελέτες. Διαλέξεις περὶ Γρουπάρη, Κ. Χατζοπούλου, Μαλακῆς, Καβάφη καὶ Πορφύρα.

ΤΟ ΛΕΥΚΩΜΑ ΤΩΝ ΤΗΝΙΩΝ ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΩΝ

ΤΕΥΧΟΣ Α΄.

Ν. ΓΥΖΗΣ

Ἐδμενεστάτης ὑποδοχῆς ἔτυχε τὸ α΄, τεῦχος τοῦ «**Λευκώματος τῶν Τηνίων καλλιτεχνῶν**» ἐκδοθὲν ἐπιμελείᾳ τῶν κ. κ. Δ. Καλογεροπούλου καὶ Ξ. Σώχου. Με μέγα σχῆμα, με ὄμορφον ἐγγρωμον ἐξώφυλλον τοῦ κ. Ν. Λύτρα, ἐπὶ ἐκλεκτοῦ χάρτου, περιλαμβάνει μελέτην τοῦ κ. Ξ. Σώχου περὶ τῆς ἐπιδόσεως τῶν Τηνίων εἰς τὰς Καλὰς Τέχνας, ἀφήγησιν τοῦ κ. Α. Μωραϊτίδου περὶ τῆς εὐρέσεως τῆς εἰκόνης τῆς Παγαγίας τῆς Τήνου, βιογραφίαν διεξοδικὴν περὶ Γύζη, περιγραφὰς τῶν κυριωτέρων πινάκων τοῦ, κριτικὰς περὶ αὐτῶν ἐπιφανῶν ξένων τεχνοκритῶν, αἰσθητικὴν ἀνάλυσιν τοῦ συνολικοῦ ἔργου τοῦ ὑπὸ τοῦ κ. Δ. Καλογεροπούλου, ἀνέκδοτα τῆς ζωῆς τοῦ μεγάλου ζωγράφου καὶ σελίδας ἐκ τοῦ ἡμερολογίου τοῦ. Τὸ τεῦχος κοσμεῖται με 55 εἰκόνας ἔργων τοῦ, χρονολογικῶς, ὡς κατὰ διαφόρους ἐποχὰς ἐφιλοτέχνησε καὶ με τέσσαρας ὁλοσελίδους χρωματιστὰς φωτοτυπίας.

Τὸ ἔργον, τὸ ὁποῖον καὶ ἀπὸ καλλιτεχνικῆς καὶ ἀπὸ ἐθνικῆς ἀπόψεως εἶναι μεγάλης σημασίας, συνέστησαν ὡς κατ' ἐξοχὴν μορφωτικὸν τοῦ καλλιτεχνικοῦ αἰσθηματος τὸ Ὑπουργεῖον τῆς Παιδείας καὶ τὸ Ὑπουργεῖον τῶν Στρατιωτικῶν διὰ τῶν ἐξῆς ἐγκυκλίων :

ΤΟ ὙΠΟΥΡΓΕΙΟΝ ΤΩΝ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΩΝ

ΚΑΙ ΤΗΣ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΕΩΣ

Ἄριθ. πρωτ. 42372.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 30 Σεπτεμβρίου 1925.

ΕΓΚΥΚΛΙΟΣ

Πρὸς τοὺς **Ἐπιθεωρητὰς Μέσης καὶ Δημοτικῆς Ἐκπαιδεύσεως, Γυμνασιάρχας, Ἰσχυολάρχας, Διευθυντὰς Δημοτικῶν σχολείων καὶ Διευθυντὰς Ἰδιωτικῶν Ἐκπαιδευτηρίων.**

Ἐξεδόθη ἐσχάτως ὑπὸ διακεκριμένων λογογράφων καὶ τεχνοκритῶν καλλιτεχνικῆ ὑπὸ πᾶσαν ἐποπὴν μονογραφία περὶ τοῦ παγκοσμίου φήμης Ἑλληνος ζωγράφου Νικολάου Γύζη, ἀποτελοῦσα τὸ πρῶτον μέρος σειρᾶς ὁμοίων ἔργων ὑπὸ τὸν γενικὸν τίτλον «**Λευκώμα Τηνίων Καλλιτεχνῶν**».

Ἐχοντες ὑπ' ὄψει τὴν χρησιμότητα καὶ σπουδαιότητα τοῦ λευκώματος τούτου, τὸ ὁποῖον ἔρχεται νὰ πληρῶσῃ αἰσθητὴν παρ' ἡμῖν ἑλλειψίν προκειμένου νὰ γνωρίσῃ εὐρέως τὰ ἀριστουργήματα τῶν ἐπιφανεστέρων Ἑλλήνων καλλιτεχνῶν, καὶ φρονούντες, ὅτι ἡ βαθυτέρα κατανόησις τοῦ ἔργου καὶ τῆς τέχνης τῶν διαπρεπῶν νέων Ἑλλήνων καλλιτεχνῶν, οἵτινες ἐδέξασαν τὸ Ἑλληνικὸν ὄνομα καὶ ἐν τῇ ξένη, ἀποτελεῖ ἀπαραίτητον στοιχεῖον μορφώσεως παντὸς ἐκπαιδευτικοῦ λειτουργοῦ, ἀντιλαμβανομένου τὴν ὑποχρέωσιν, τὴν ὁποῖαν ἔχει νὰ καλλιεργῇ, ἐκτὸς τῶν ἄλλων, καὶ τὸ καλλιτεχνικὸν συναίσθημα ἐν ταῖς ψυχαῖς τῶν τροφίμων τοῦ, συνιστῶμεν ἐνθέρμως εἰς πάντας ὑμᾶς τὴν ἀπόκτησιν τοῦ ἔργου τούτου, διὰ τὰς ἰδιωτικὰς ὑμῶν βιβλιοθήκας καὶ διὰ τὰς σχολικὰς τοιαύτας, τῶν ὁποίων καὶ καθ' ἑαυτὸ θὰ εἶναι ἐξαιρετικὸν κόσμημα, λόγῳ τῆς καλλιτεχνικωτάτης ἐκτυπώσεώς τοῦ καὶ τοῦ πλήθους τῶν περιεχομένων εἰκόνων, καὶ ἐξαιρετικὸν ἐπιπλέον βραβεῖον διὰ τοὺς ἀριστεύοντας μαθητὰς. Τὸ μνησθὲν καλλιτεχνικὸν λευκώμα εὐρίσκεται εἰς τὰ βιβλιοπωλεῖα Μ. Ζηκάκη ὁδὸς Πεσμαζόγλου καὶ Ἑστίας Ἰ. Κολλάρου, Σταθίου 34.

Ἐχοντες ὑπ' ὄψει τὴν χρησιμότητα καὶ σπουδαιότητα τοῦ λευκώματος τούτου, τὸ ὁποῖον ἔρχεται νὰ πληρῶσῃ αἰσθητὴν παρ' ἡμῖν ἑλλειψίν προκειμένου νὰ γνωρίσῃ εὐρέως τὰ ἀριστουργήματα τῶν ἐπιφανεστέρων Ἑλλήνων καλλιτεχνῶν, καὶ φρονούντες, ὅτι ἡ βαθυτέρα κατανόησις τοῦ ἔργου καὶ τῆς τέχνης τῶν διαπρεπῶν νέων Ἑλλήνων καλλιτεχνῶν, οἵτινες ἐδέξασαν τὸ Ἑλληνικὸν ὄνομα καὶ ἐν τῇ ξένη, ἀποτελεῖ ἀπαραίτητον στοιχεῖον μορφώσεως παντὸς ἐκπαιδευτικοῦ λειτουργοῦ, ἀντιλαμβανομένου τὴν ὑποχρέωσιν, τὴν ὁποῖαν ἔχει νὰ καλλιεργῇ, ἐκτὸς τῶν ἄλλων, καὶ τὸ καλλιτεχνικὸν συναίσθημα ἐν ταῖς ψυχαῖς τῶν τροφίμων τοῦ, συνιστῶμεν ἐνθέρμως εἰς πάντας ὑμᾶς τὴν ἀπόκτησιν τοῦ ἔργου τούτου, διὰ τὰς ἰδιωτικὰς ὑμῶν βιβλιοθήκας καὶ διὰ τὰς σχολικὰς τοιαύτας, τῶν ὁποίων καὶ καθ' ἑαυτὸ θὰ εἶναι ἐξαιρετικὸν κόσμημα, λόγῳ τῆς καλλιτεχνικωτάτης ἐκτυπώσεώς τοῦ καὶ τοῦ πλήθους τῶν περιεχομένων εἰκόνων, καὶ ἐξαιρετικὸν ἐπιπλέον βραβεῖον διὰ τοὺς ἀριστεύοντας μαθητὰς. Τὸ μνησθὲν καλλιτεχνικὸν λευκώμα εὐρίσκεται εἰς τὰ βιβλιοπωλεῖα Μ. Ζηκάκη ὁδὸς Πεσμαζόγλου καὶ Ἑστίας Ἰ. Κολλάρου, Σταθίου 34.

Ὁ Ὑπουργὸς

Ι. Τσιριμῶκος

Π. Ζαγανιάρης

Ἄριθ. πρωτ. 15887

ΤΟ ὙΠΟΥΡΓΕΙΟΝ ΤΩΝ ΣΤΡΑΤΙΩΤΙΚΩΝ

Πρὸς τὰ **Σώματα στρατοῦ καὶ Μεραρχίας Ἡπειροῦ, Ἰππικοῦ.**

Λαμβάνω τὴν τιμὴν νὰ παρακαλέσω ὅπως γνωστοποιήσετε εἰς τοὺς κ. κ. Ἀξιωματικούς ὅτι ἤρξατο ἐκδιδόμενον ἐν Ἀθήναις παρὰ τῶν ἐκδοτῶν κ. κ. Ξ. Σώχου καὶ Δημητρίου Καλογεροπούλου «**Λευκώμα τῶν Τηνίων καλλιτεχνῶν**» οἵτινες ὁ πρῶτος τόμος εἶναι ἀφιερωμένος εἰς τὸν μέγαν ζωγράφον Γύζην. Τὸ Λευκώμα τοῦτο πληροῦ σπουδαίαν ἑλλειψίν ἐν τῇ Καλλιτεχνίᾳ ἡμῶν καὶ οἱ τῶν Ἀξιωματικῶν ἐπιθυμοῦντες δύνανται νὰ προμηθευθῶσι τούτο παρὰ τοῖς ἄνω ἐκδοταῖς.

Ὁ ὑπὸ Ὑπουργὸς
Κ. Νίδερ

Δ. Ι. ΚΑΛΟΓΕΡΟΠΟΥΛΟΥ

ΕΡΓΑ

Διηγήματα	Φύλλα Ἡμερολογίου
Ἐντυπώσεις τῆς ζωῆς	Ἀνάγλυφα
Χρυσάνθεμα	Τί σκέπτομαι
Σάτυροι	Διὰ τὴν Πατρίδα
Φωτοσκιάσεις	Τὸ βιβλίον τοῦ Στρατιώτου.
Σελίδες	Χριστούγεννα
Εὐρίσκονται εἰς τὰ γραφεῖα τῆς « Πινακοθήκης ».	

**ΝΕΟΝ ΛΑΧΕΙΟΦΟΡΟΝ ΔΑΝΕΙΟΝ
ΤΗΣ ΕΘΝΙΚΗΣ ΤΡΑΠΕΖΗΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ
ΥΠΕΡ ΤΗΣ
ΚΤΗΜΑΤΙΚΗΣ ΠΙΣΤΕΩΣ ΤΗΣ ΧΩΡΑΣ
ΔΡΑΧ. 200.000.000**

Διὰ τὰ ἀποκτήσωμεν δρόμους, νερά, φωτισμόν, πλατείας, ὑπονόμους, λιμένας κλπ. καὶ ἐπαρκεῖς κατοικίας.

* Ἄξια ἐκάστης ὁμολογίας Δραχ. 250, ἐτήσιος τόκος Δραχ. 17.50.

Δύο κληρώσεις κατ' ἔτος με 36 ἀριθμοὺς κερδίζοντας Δραχ. 1.600.000.

Αἱ πρὸς ἀπόσβεσιν κληρούμεναι ὁμολογίαι θὰ ἐξοφλοῦνται πρὸς Δραχ. 300 ἐκάστη.

* Ἀσφαλῆς τοποθέτησις κεφαλαίου καὶ ἰδιωτικῶν οἰκονομιῶν.

Τόκος ἱκανοποιητικός. Συμφέρουσα ἀποταμίευσις.

Κέρδος Λαχείου Δραχ. 1.600.000 κατ' ἔτος.

Σύνολον ἀξίας καταβληθησομένων λαχνῶν Δραχ. 47.730.000.

Σύνολον ἀξίας καταβληθησομένων 50 δραχμῶν διαφορῶν κατ' ὁμολογίαν Δραχ. 39.946.000.

* Ἐν ὄλφ Δραχ. 87.676.000.

ΕΓΓΡΑΦΑΙ ΑΡΧΟΝΤΑΙ ΑΠΟ 15 ΟΚΤΩΒΡΙΟΥ-15 ΝΟΕΜΒΡΙΟΥ Α΄ ΛΟΣΙΣ ΔΡ. 51